

Wël Jethu cï Lukä göt Wët nhom

Wël Jethu cï Lukä göt, aa Jethu nyuɔ̄th lön ë yen raan wäǟr cï Nhialic lueel ka bï tuɔ̄ɔc pinyhom, bï koc Itharel ku koc cie koc Itharel bën luɔ̄k. Acï Lukä göt lön Jethu acï Wëi Nhialic cōol bï, “Wët Puɔ̄th Yam bën nyuɔ̄th koc ɳjɔ̄n nyin.” Ku wëlkä, aa la yiic kák wic raan ẽbën. Kák miët puɔ̄u aa rë̄er wël cï Lukä göt yiic aya, cimën bën Jethu pinyhom, acï lueel thïn cök tueñ yiic, ku të thöök wël thïn aya, ku wäǟr ler Jethu nhial. Anyiköl la tueñ ë wët kënë, ku juëñ bï gam koc cï gam rot juak la nhial Jethu cök, aaci raan töñ kënë göt aya athör Luɔ̄i Atuuc Jethu yic.

Abañ 2 ku 6 (tïñ kák cï göt athöör yic bï ciëen) aatö käjuëc yeke yök athör kënë yic ë rot. Cimën anyikööl diët atuuc nhial, ku këwäǟr cï abiök Jethu la neem wäǟr dhiëëth ye. Ku la Jethu luaj Nhialic wäǟr ë yen dhök. Ku wël waal raan path pan Thamaria ku manh cï mäǟr. Ee wëlkä yiic, ee röök yen acï ber yic bï teet koc puɔ̄th. Ku Wëi Nhialic, ku kák cï diäär looi ë luɔ̄i Jethu yic, ku pël bï Nhialic adumuɔ̄m päl piny.

Kák tõ thïn

Wët Nhom 1:1-4

Dhiëth ku mǣeth Joon raan koc muɔ̄c nhïïm ku jøl a Jethu 1:5-2:52

Luɔ̄i Joon raan koc muɔ̄c nhïïm 3:1-20

Miöc ë nhom ku thëm Jethu 3:21-4:13

Luɔ̄i Jethu ẽbën pan Galilia 4:14-9:50

Jäl pan Galilia ku la Jeruthalem 9:51-19:27

Nin ciëen kadhorou thuønde nhom tueñ 19:28-
23:56
Jön rot ku nyooth rot ku la nhial ë Bëny 24:1-53

¹ Tënë Thiöpiluth, cït të ye piëñ ye, acï koc juëc them bïk käk cï röt looi kamkua göt. ² Aacï gët käk cï koc cï ke tüj, ku koc lui wët Nhialic lëk yo tewäär jœk käkkä röt. ³ Këya, Bänydië, wën cï yen käk cï röt looi muk cök tewäär jœk kek röt, aca tak ba ke göt apath tënë yï, ⁴ rin bi yïn käjuëc cï piëjöc tënë yï jäl ñic lön cïi kek ye lueth.

Atuny Nhialic acï dhiënh Joon lueel

⁵ Wäär ye ÿerot bënyjaknhom pan Judia, raan käk Nhialic cöl Dhäkaria ë tö thïn, ku yeen ë ye raan akut koc käk Nhialic cöl Abija, ku yeen ë la tiñden cöl Elithabeth, nyen kuat Aron. ⁶ Dhäkaria ku Elithabeth aake ye koc path tënë Nhialic, rin keek aake rëer ke cïn gup awuöc ke thek lööñ Nhialic. ⁷ Ku keek aake cïn müth rin Elithabeth écüi dhiëth, ku keek aake cï dhiëp kedhie aya.

⁸ Nayñ akäl tök, yen ke kuëer koc akut Dhäkaria bïk luui luanj Nhialic, ⁹ ke kocken akut cuët gëk, go löony tënë ye bï ya yen la adöj ñir took ariäk nhom luanj Nhialic. Go la lueek. ¹⁰ Ku tewën took yen adök lueek, ke koc juëc awën cï guëer aake röök ayeer.

¹¹ Kaam wën, ka atuny Nhialic nyuth rot ye ke kääc lön cuëc ariäk nhom tewën took yen adöj ñir thïn. ¹² Tewën tüj Dhäkaria ye, go riëjöc apei ku muum nhom. ¹³ Go atuny Nhialic lëk ye, “Dhäkaria! Duk riëc, röökdu acï Nhialic piñ, ku ëmën tieñdu Elithabeth abi manh moc yön. Na la dhiëeth, ka

bii col Joon. ¹⁴ Wek aabii puooth miët wedhie wek tieñdu tē le ye dhiëeth. Ku koc juëc aabii puooth miët ke we aya, ¹⁵ rin yeen abi ya raan töj ril kam koc käk Nhialic tüj. Ku yeen acii bii ya dek kuat muon la yic luou. Ku yeen abi Wëi Nhialic la yeguöp ke cok noot man yäc, ¹⁶ ku yeen abi koc Itharel col adhuk Nhialic Bänyden. ¹⁷ Abi kañ tuøl tënë Bëny kek riel thöj cimën riel Nhialic wääär tö tënë Elija. Ku Joon abi wärken ë müth col anhiar miäthken. Ku koc ril nhüüm ëmën cie wët Nhialic ye piñ, aabi kenhüüm waarr. Ku këya, yen ë tē cii Joon koc col aa guiir röt thin rin bën Bänyda.”

¹⁸ Go Dhäkaria lueel tënë atuny Nhialic ëlä, “Ba ñic këdë lön bii kënë rot looi? Yen aci dhiop ku tieñdië aci dhiop aya.”

¹⁹ Go atuny Nhialic dhuök ye, “Ee yen Gabriel, rëer Nhialic lööm ku yen aci tooc ba yi bën lëk wët puooth kënë. ²⁰ Rin këc yin wët ca lueel gam, yin abi rëer yi cie jam, yet tē bii kënë rot kañ looi akolden bii yen rot looi ke cït tede.”

²¹ Tëen awën, koc aake tit Dhäkaria ke cii gäi kë rëer yen luanj Nhialic apei këlä. ²² Nawën le bën bei ke cii jam, gokë ñic lön le yen kë cii rot nyuöth ye, tëwën ye yen nyuuth yecin ku cii jam.

²³ Nawën la nïn luui Dhäkaria luanj Nhialic thök, ke dhuk paande. ²⁴ Nawën ke tieñde Elithabeth yök meth, ku jol rëer baai pëi kadhiëc ke cie la ayeer. ²⁵ Ku jol ya lueel, “Nhialic aci kënë looi tënë ya bii piathde nyuöth ya, ku aci kë ye ya dhöl guöp rin ci yen rol jal nyaai!”

Atuny Nhialic aci dhiënh Jethu lueel

26 Tëwën ye pëi Elithabeth dätem, ke Nhialic tooc atuönyde Gabriel gen Nadharet tö pan Galilia,
27 tënë nyan bim cəl Maria, ku è thiæk mony cəl Jothepe, raan dhiënh Bënyŋaknhom Debit. **28** Go atuny Nhialic bën tënë ye ku lueel élä, “Madho, yin athiäj dhëeñj Nhialic. Bänyda atö ke yil!”

29 Go Maria riöc ku muum nhom wën piñ yen wëlka, ku thööj yepuöu kák tö è wët kënë yic. **30** Go atuny Nhialic lueel tënë ye, “Duk riöc Maria, yin anhieer Nhialic. **31** Yin abi meth yön, manh moc. Ku na la dhiëeth ka ba cäk ke cəl Jethu. **32** Abi ya raandit apei Nhialic nhom. Ku abi cəl Wën Nhialic Madhol. Ku Nhialic Bänyda abi bääny Debit wundit yiëk ye, **33** ku abi ya bëny pan yï Jakop akölriëec ébën, ku bäänyde acii bi thök alanden!”

34 Go Maria lueel tënë atuny Nhialic, “Bï rot looi këdë. Yen è nyen bim këc thiaak?”

35 Go atuny Nhialic bën lëk ye, “Wëi Nhialic abi löony yiguöp ku rielde abi bën yinhom. Manh thin dhëj ba dhiëeth abi cəl Wën Nhialic. **36** Ku dët akïn aya, molën Elithabeth cï dhiöp aci meth jäl yön cök a wäär ye ye tüj ke ciët cï rol. Päike aa dätem èmën. **37** Rin ñic Nhialic käj looi ébën. Acin kë gök ye.”

38 Go Maria lueel, “Yen alony Bänyda, abi looi tënë ya cimën wëtdu.” Go atuny Nhialic jäl.

Maria aci Elithabeth la neem

39 Nawën nün lik cök, ke Maria löony dhööl ke cïn gääu bï la pan yï Dhäkaria rëer tëthöny pan Judia. **40** Ku ler pan Dhäkaria ku muöth Elithabeth. **41** Kaam wën piñ Elithabeth Maria ke muöth ye,

1:27 Mt 1:18 **1:31** Mt 1:21 **1:33** 2Tha 7:12, 13, 16; Ith 9:7

1:37 Cäk 18:14

ke manh liεc yen riäŋ yeyic. Ku go Wēi Nhialic guə lööny yeguöp. ⁴² Ku lueel röldit tēnē Maria, “Yin aye leec diäǟr yiic ébēn, ku lec manh yänydu. ⁴³ Yenjö thieek χayic abi man Bänydië ya bēn neem? ⁴⁴ Kaam wēn piŋ yen yiröl yi muɔth ya, ke manh tɔ yayic mit puɔu ku le nyoonj-nyoonj. ⁴⁵ Yin amit guɔp rin cī yin wët Bänyda gam, lən bī wët cī lëk yi rot tieεŋ!”

Waak Maria

⁴⁶ Go Maria lueel,
“Yin Bänyda yin apiaany yapuɔu,
⁴⁷ ku yen aci puɔu miɛt
tēnē Nhialic pîr yen,
⁴⁸ rin cī yen aluɔnyden cie kuε̄c nhom lieec.
Ku akölē le tueŋ,
riɛ̄c ebēn abä leec rin cī Nhialic yen dɔoc,
⁴⁹ rin cī Nhialic Madhəl
kädit looi tēnē yen.
Yen aril ku adhëŋ.
⁵⁰ Ku yeen alir puɔu tēnē kuat raan ebēn,
kuat riɔc è yeen.
⁵¹ Nhialic aci kɔc bän nhiam
thiäi piny nhom köjden ril.
⁵² Ku aci bän ril piɛ̄k piny thöcken nhüim,
ku jöt kɔc cii nhiam cie kuε̄c nhüim nhial.
⁵³ Ku ee kɔc ηjøŋ wic kän,
yiɛ̄k käjuɛc ku nyiɛ̄ŋ ajiɛ̄k.
⁵⁴ Ku aci wët den cī thön wärkuan düt tieεŋ nhom
ku kony aluɔnyke, kɔc Itharel.
⁵⁵ Cimën wäär cī yen ye lëk wärkuan düt,

Abaram ku müth cï lök dhiëëth!"

⁵⁶ Ku jol Maria rëer kek Elithabeth tëcít pëi kadiäk ku dhuk panden.

Joon aci dhiëëth

⁵⁷ Nawën ke pëi Elithabeth thök, ku dhiëëth manh moc. ⁵⁸ Nawën piñ koc akeu nhom ku koc ruääi ke ye lön cï Nhialic ye lieec, ke mit puöth apei.

⁵⁹ Nawën aköl ye nün bët, ke koc bö bï meth bën ñoot. Ku wické bïk cäk rin wun Dhäkaria. ⁶⁰ Go man kuec ku lueel, "Acəl Joon." ⁶¹ Gokë lueel tënë ye, "Acïn raan ruääi ke we cï cäk ë rinkä." ⁶² Ku nieukë wun nyin, ku thiëckë të bï yen meth cäk thïn.

⁶³ Go Dhäkaria agen gëtgët cœl ku gët, "Acəl Joon." Gokë gäi ëbën. ⁶⁴ Ku kaam thiin awën ke go njec jam ku leec Nhialic. ⁶⁵ Go koc thiäak ke ke gäi, ku thiëi wëlkä pan Judia yic, ku ye koc ëbën jam ë ke. ⁶⁶ Ku kuat raan cï wëlkä piñ ë gäi ku lueel, "Manhë, bïjäl yiëndë akoldä?" Rin ë yic, riel Bänyda arëer kek ye.

Waak Dhäkaria

⁶⁷ Go Wëi Nhialic lööny Dhäkaria guöp, ku lueel maany cï Nhialic nyuöth ye ëlä,

⁶⁸ "Lecku Bëny, Nhialic Itharel! Rin cï yen bën bï kacke bën luëk.

⁶⁹ Ku cœl raan pîr yo atul yön Debit aluonyde.

⁷⁰ Wëtde aci koc kakkë tij lueel theer,

⁷¹ lön bï yen yo kony aleikua ku koc man yo.

⁷² Aci Nhialic lueel lön bï yen wärkuan düt lieec, ku muk lön ë döör cï yen määth däm ke ke nhom.

⁷³⁻⁷⁴ Cimën cï yen mël kuëj tënë Abaram wäditda, ku thon lön bï yen yo kony aleikua,

yok aabi köde ya looi ke cïn diëer,
 75 të yer yok puöth ku lok cök yenhom akölaköl të
 piür yok.
 76 Ku yin manhdies, yin abi ya raan käk Nhialic tüj,
 yin abi la tuej yenhom ba dhöl la guiir tënë yeen.
 77 Ba lëk koc të bï kek pïr akörlieëc èbën yök thïn,
 të pël adumuöömken piny.
 78 Nhialic alir puöu,
 ku yen abi raan cït ruel col abö pinynhom.
 79 Ku yeen abi ruel tënë koc tõ muööth yic,
 rëer thou yic, bïk dhöl ye koc döör ke Nhialic jäl yok."
 80 Ku Joon aci jäl dït ku yik Wëi Nhialic riel dït.
 Ku piür roor të cïi ceñ ë rot yet aköl tul yen Itharel
 nom.

2

Jethu aci dhiëëth

(Mk 1:18-25)

¹ Bënyjaknhom col Cithër èci wët lueel bï koc bëëi
 mëc ke kueen. ² Ku kën yen ë të joek kuën ë koc rot
 tewäär ye Kuirino bëny pan Thiria. ³ Go raan èbën
 la bï la göt rin, ñek pan wundit ku ñek pan wundit.

⁴ Go Jothepe jäl Nadharet tõ Galilia bï la gen
 Bënyjaknhom Debit, tõ pan Judia col Bethalem, rin
 ye yen raan dhiënh Debit. ⁵ Aci la bïk riënken la göt
 kek Maria wic kacken bïk gäm ye, ku ë liac. ⁶ Tëwën
 rëer kek Bethalem, ke nïn bï Maria dhiëth thök.
⁷ Ku dhiëëth wënde, ku der köu alath ku tëeu diaany
 yic wën liiu tënë anïin yön jööl.

⁸ Ku koc biöök aake rëer pan wën, ku aake ruu tiët
 ë thäkken. ⁹ Kaam wën ka atuny Nhialic tul kelöm

ku ruel yer Nhialic kekõth bï ke riaal. Gokë riõõc apei. ¹⁰ Go atuny Nhialic lëk ke, “Duõkkë riõc, ee wët path yen alëk we, wët bï thäi ëbën puõth miët thïn. ¹¹ Rin akölë, gen Debit tën, Bëny Pïr koc aci dhiëëth, ku yen ë Raan cï Nhialic lõc ku dœc. ¹² Ku abæk ñic këlä, wek aabï meth yök, manh cï der köu alath, ku aci tööu gõl cök.”

¹³ Kaam awën ka atuuuc juëc kök met röt thïn ku leckë Nhialic ku luelkë,

¹⁴ “Yeku Nhialic door, Aciëñ tö nhial,
ku döör pinynhom tënë koc nhieer.”

¹⁵ Nawën cï atuuuc juëckä dhuk nhial, go koc awën lueel kamken, “Lok Bethalem buk käk cï lëk yo la tüj, ku käk cï Bänyda nyuõth yo.” ¹⁶ Gokë la ke ban kekõth, ku yökkë Jothepe kek Maria ku Meth ke cï tääu gõl cök. ¹⁷ Nawën tüj abiök meth, ke lëk koc ëbën käwën cï atuny Nhialic lueel ë riënke. ¹⁸ Go koc cï wël koc abiök piñ gäi apei. ¹⁹ Go Maria wëlkä ëbën piñ apath, ku muk ke yepuõu. ²⁰ Go koc abiök awën dhuk ke lec Nhialic, rin käk cïk piñ ku tüjke ke, kecít tewäär cï atuny Nhialic lëk ke.

Jethu aci cäk

²¹ Nawën aköl ye nïn bët, aköl yen bï ye ñoot, go cäk ke cõl Jethu, rin wäär kek cï atuny Nhialic lueel wäär ñot këc Maria liëc ë ye.

Jethu aci yäth luan Nhialic

²² Nawën cï nïn thiärnjuan thök cït löj Mothith, ke Jothepe kek Maria la luan Nhialic Jeruthalem bïk meth la nyuõsth, ²³ cïmën löj cï Mothith nyooth theer ëlä, “Manh moc, ku ye kaai abi juër Nhialic.”

24 Ku keek aya aacï kuör karou juaar cİMËN lÖNj BËNY.

25 Ku mony cöl Thaimon ë ciëj Jeruthalem, ku ë raan path apei ku ë riöc Nhialic. Ku ë tit Raan Pîr koc Itharel, ku Wëi Nhialic ë tö yeguöp. **26** Ku ëci Wëi Nhialic lëk ye lön cii yen bï kan thou, të këc yen Raan cï Nhialic lœc ku dœc kan tüj. **27** Nawën yëth Maria ku Jothep Jethu luanj Nhialic, bik kë ye lÖNj Mothith lueel la looi, ke tëeu Wëi Nhialic Thaimon puöü bï la luanj Nhialic aya. **28** Go Thaimon Jethu jöt ku leec Nhialic ku lueel,

29 “Ee yïn BËNY, yïn acï wëtdü tiëenj nhom, jøl aluonydu puöl bï jäl, ke cï la länj.

30 Të bï yïn kacku kuony thïn aca tüj nyienkië,

31 ku aca guiir thäi nhom

32 ku ee piny mer bï koc cie koc Itharel käj tüj ku bï Itharel thändü aleec thïn.”

33 Kaam wën këec Jothep kek Maria ke cï gäi wël lueel Thaimon rin meth Jethu, **34** go Thaimon ke dœc ku lueel tënë Maria, “Yen manh kënë acï Nhialic lœc bï koc juëc Itharel muör ku püür koc kök. Ku yeen abi ya raan bï wët Nhialic nyuonth, ku abi koc juëc wël rec aa lueel yeguöp. **35** Ku yïn Maria, yïn abi reem puöü ciët yiï cï gut pal, bï wët tö koc juëc puöth jäl njic thïn.”

36 Ku tinj kák Nhialic tüj cöl Ana ë tö thïn, ku ë ye nyan mony cöl Panuel, raan dhiënh cöl Acer kuat Itharel yic. Ana écï dhiëp apei, ku écï thiaak ku rëér kek muonyde run kadhorou ku thou muonyde. **37** Ku jøl Ana lök rëér ke ye lëér ruöön thiärbët ku ñuan. Ëcie jäl luanj Nhialic, ë ye cool ku ruu ke

loi käk Nhialic, ku röök ku theek miëth. ³⁸ Ku akölë guöp aci rot mät koc wën, ku leec Nhialic ku lueel wëtde rin meth, ténë koc ye tiit lön bï Nhialic thänden Itharel wëer bei.

Jethu aci dhuɔk Nadharet

³⁹ Nawën cik kériëec ébën jäl looi cimën löj Nhialic, ke Maria ku Jothep dhuk Galilia Nadharet panden. ⁴⁰ Ku jäl Jethu düt ku ril apei, ku njic käj ku dœc Nhialic.

Jethu ë tɔ̄ luaj Nhialic

⁴¹ Ruöön ébën Jothep kek Maria aake ye la Jeruthalem rin Yandit Ayum cïn yic luou. ⁴² Nayon cï run Jethu jäl aa thiäär ku rou, ke cath ke ke bik la yai yic Jeruthalem. ⁴³ Nawën cï yai thök ke dhuk ciëen, ku kuckë lön cï Jethu döj geeu, ⁴⁴ è cik tak lön cieth yen ke koc kök, ku ciëthkë yet thei. Nawën ke wickë kam koc ruääi ke ke ku koc njickë. ⁴⁵ Nawën cik yön, gokë dhuk Jeruthalem bik ben la wic thün. ⁴⁶ Na aköl ye nün diäk, ke jölkë yön luaj Nhialic Jeruthalem, ke cï nyuc kam koc piööc löön Nhialic ke piñ wëlken, ku yeke thiëec. ⁴⁷ Go koc ébën gäi wën piñ kek ye ke jam cimën raan njic käj apei, ku tē bëér yen wëlken aya. ⁴⁸ Nawën tijkë manhden ke gëi ku lueel man, “Yenjö manhdie looi yin kënë ténë yo? Yin acuk wic apei yok wuuri.”

⁴⁹ Go lëk ke, “Yenjö wiëckë ya? Kuöckë lön dhil yen käk è Wä looi?” ⁵⁰ Ku aa këc wët cï lueel deet yic.

⁵¹ Go Jethu jäl ke ke ku dhukkë Nadharet, ku jölkë cej ke ye wëlken piñ, ku jäl man käkkä muk

yepuöu. ⁵² Ku jol Jethu düt ku njic käj apei. Ku Nhialic ë mit puöu tënë ye, ku yen lön koc aya.

3

Piööc ë Joon raan koc muac nhüüm

(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jn 1:19-28)

¹ Yon yen ruöön thiäär ku dhiëc ke Tiberiöth ye bëny, ku Pilato ke ye bënydít mac Judia, Antipäth Ýerot ë ye bëny Galilia ku Pilipo wämënh ë mac Ituria kek Trakonitith, ku Lithaniath ë ye bëny Abilene, ² ku Anath kek Kaipa aake ye bënydít kák Nhialic. Tëenë, ke Nhialic lëk wët Joon wën Dhäkaria tö roor. ³ Go Joon bëei tö wär Jordan you kueny yiic ke wëét koc, “Pälkë luoi kärec, ku calkë röt aa muac nhüüm, rin bii adumuöömkun päl piny tënë we.” ⁴ Cimën cii ye göt athör Ithaya yic raan kák Nhialic tij elä,

“Raan kakkie tij abi këcít löör gut yic bii yen koc caal tede ë rot,

ku lëk keek elä,

‘Guierkë dhël ë Bëny, luikë dhölke bïk la cök.

⁵ Thönykë yon la tiäm piny
ku dhuökkë yon thöny nhüüm piny,
ku cökkë dhël cie yic neer,
ku thööñkë dhöl la yiic njony nhüüm.

⁶ Ku raan ebën, abi të ye Nhialic yook luäk thïn tij!”

⁷ Ku lëk koc juëc bö tënë ye bii ke bën muac nhüüm, “Awek dhiënh käpieny! Yenä lëk we bæk kat këreec bö? ⁸ Luikë kák ye nyooth lön cii wek muösl kärec yakë ke looi. Ku duökkë wepuöth tøn ku luelkë

yok aa müth Abaram. Alëk we lõn alëu Nhialic bï aleelkä cõl aaye müth Abaram. ⁹ Ku ëmën yëp aci ther bï ke tiim yep, rin na ye tim cie luök, ka yep ku cuet ë mæec.”

¹⁰ Go thän awën Joon thiëec ëlä, “Na ye käya, buk njö looi?” ¹¹ Go Joon bëér, “Raan la aläth karou, adhil tök yiëk raan cïn alath, ku raan la miëth adhil looi käya.”

¹² Go koc ajuër kut bën tënë ye aya bï ke bën muoac nhüim, ku thiëckë, “Raan piööc buk njö looi?”

¹³ Go lëk ke, “Duökkë wëeu ye lööm ë ruëeny tënë koc.” ¹⁴ Go apuruuk bën ku thiëckë ëlä, “Na yook, buk njö looi?” Go lëk ke, “Duökkë koc ye rum, ku duökkë koc ye gaany wët ë lueth, ku yakë puöth la yum ariöpdun yic.”

¹⁵ Go njäthden jäl dït, ku yekë tak lõn nadë ke mony abi dhiel a Raan cï Nhialic lõc ku døoc. ¹⁶ Go Joon lëk ke ebën ëlä, “Wek aa ya muoac nhüim pii ë path, ku raan dït ku ril apei tënë ya abö, raan na cök aa warke ka cä lëu ba ke dök. Ku ë yic yen acii path ba lëu, ba ya aluonyde. Ku yeen abi koc kök weyiic muoac nhüim Wëi Nhialic, ku muoac koc kök nhüim ë mac. ¹⁷ Yeen acit raan muk lõk käm ye rap kööm, bï rap tek thook kek miël. Ku wiiu rap ku töu ke. Ku yoot miël many cie thou.”

¹⁸ Wël kök cít käkkä aaci Joon lëk koc apei bï yen Wët Puöth Yam piööc thïn.

Joon raan koc muoac nhüim aci mac

¹⁹ Ku Joon ëci Antipäth Yërot, bëny Galilia jääm guöp kärec apei, rin cï yen Yërodia tinj wämënh rum bï ya tieñde, ku looi käjuëc rec kök aya. ²⁰ Go

Antipäth Yërot Joon mac, ku kënë ë këreec dët cï mat käracken cï looi yiic.

*Jethu aci muooc nhom
(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)*

²¹ Nawën cï thän awën muooc nhom ëbën, ku Jethu ke cï muooc nhom aya. Kaam wën röök yen ke nhial liep rot. ²² Ku bë Wëi Nhialic yenhom kecít kuur ë dit. Ku piñ röl Nhialic nhial ke lueel, “Yin ë manhdiën nhiaar. Yen amit puöu kek yï.”

*Kuat Jethu
(Mt 1:1-17)*

- ²³ Wäär joōk Jethu piööcde cök, ke ruönke aake ye thiärdiäk.
Ku ë ye raan ëbën tak lön ë yen wën Jothep, wäär wën Yeli,
- ²⁴ wën Mathat, wën Lebï, wën Melki, wën Janai, wën Jothep,
- ²⁵ wën Matathia, wën Amoth, wën Nayum, wën Ethli, wën Nagai,
- ²⁶ wën Manth, wën Matathia, wën Themein, wën Jothek, wën Joda,
- ²⁷ wën Joanan, wën Retha, wën Dherubabel, wën Cealtiel, wën Neri,
- ²⁸ wën Melki, wën Adi, wën Kotham, wën Elmadam, wën Er,
- ²⁹ wën Jocua, wën Elijedher, wën Jorim, wën Mathat, wën Lebï,
- ³⁰ wën Thaimon, wën Juda, wën Jothep, wën Jonam, wën Eliakim,

3:20 Mt 14:3-4; Mk 6:17-18 **3:22** Cäk 22:2; Wk 2:7; Ith 42:1; Mt 3:17; Mk 1:11; Lk 9:35

- 31 wën Meliea, wën Mena, wën Matatha, wën Nathan, wën Debit,
 32 wën Jethe, wën Obet, wën Boath, wën Thalmon, wën Nacon,
 33 wën Aminadap, wën Admin, wën Arni, wën Yedhron, wën Peredh, wën Juda,
 34 wën Jakop, wën Ithäk, wën Abaram, wën Tera, wën Nayör,
 35 wën Theruk, wën Reu, wën Pelek, wën Eber, wën Cela,
 36 wën Kainan, wën Arpakcat, wën Cem, wën Noa, wën Lamek,
 37 wën Methuthela, wën Enok, wën Jaret, wën Malaleel, wën Kenan,
 38 wën Enok, wën Theth, wën Adam wën Nhialic.

4

*Jethu aci jənrac them
(Mt 4:1-11)*

¹ Go Jethu jäl wär Jordan ke cī Wēi Nhialic la yeguöp, ku yëth roor tē cii ceŋ, ² tē cī jənrac ye bëen la them thiin nün thiärjuan. Ku ëcie mith ē nïnkä yiic ebën, nawën cik thök ke jal cək nök.

³ Go jənrac rot cuöt ye ku lueel, “Na ye Wēn Nhialic ke lëk alel kënë bï ya ayup.” ⁴ Go Jethu bëér, “Acï göt theer élä, ‘Raan acie pîr ayup ë rot.’ ”

⁵ Go jənrac yäth tëthöny, ku nyuth bëëi pinynhom ebën nyin yic. ⁶ Ku lueel tënë ye, “Käkkä ebën aaci gäm ya, ku alëu ba ke gäm raan ca tak. ⁷ Këya, na dor ya ka bï ya käkku ebën.” ⁸ Go Jethu bëér tënë ye, “Acï göt élä, ‘Yin abi Nhialic Bänydu door ku loi wëtde yetök!’ ”

9 Go jønjrac yäth Jeruthalem, ku tëeu luaj Nhialic nhom ku lueel, “Na ye Wën Nhialic ke yi cuet rot piny témec kéné, **10** rin éci göt elä Nhialic abä atuööcke lëk bïk yi tiit, **11** ku mukkë yi kecin, ba yïcök ciï cök dëeny alel.”

12 Go Jethu bëer; “Ací lueel theer elä, ‘Duk Nhialic Bänydu them è path.’ ”

13 Nawën ci jønjrac Jethu jäl them è dhölkä yiic ébën, ke nyiëen piny ku pël kaam koor.

Jethu ací luɔide jœok Galilia

(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

14 Go Jethu ke ts Wëi Nhialic yeguöp, dhuk Galilia. Go guo piŋ Galilia ébën, **15** rin piööcde të ye koc Itharel kenhüüm mat thïn, ee ye leec raan ébën.

Koc Nadharet aa këc Jethu gam

(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

16 Go Jethu jäl tëden awën ku ler genden Nadharet tëwääär muk ye thïn. Nawën aköl lñj, ke la tën amat koc Itharel cít të ye luɔi ye akölaköl. Nawën jöt rot bï wët Nhialic kueen, **17** ke gëm athör Ithaya, raan käk Nhialic tñj. Go athöör pet yic ku yök të ci ye göt thïn këlä,

18 “Wëi Nhialic atö ke yen rin acä lœc,
ba Wët Puöth Yam lëk koc ñøj. Bëny acä tooc
ba lëk koc ci loony ku koc mac, ku koc rëer wïn jønjrac
yic,

lñn bï keek lony, ku lñn bï koc ci coor ben daai,
ku ba lääu nhom tënë koc gum, bën lëk keek.

19 Ku ba ruöön bï Nhialic
koc bö tënë yeen dœc, bën lëk keek.”

20 Ku mat Jethu athör yic ku gem ku nyuuc. Go koc ke tö amat yic kenyin wäl ye ebën. **21** Go Jethu lëk ke, "Wët cäk piñ ca kueen athör theer wäl Nhialic yic acie nhom tieej ya aköl."

22 Go koc ke tö thïn gäi ebën ku leckë rin wäl puoth ci lueel. Ku yekë röt thiëec élä, "Kënë, lëu bï rot looi këdë, yeen cie wën Jothep?"

23 Go Jethu bëer, "Ee yic, wek aaba lëk käänj ye lueel élä, 'Akiüm kœn rot col apuol,' Ku abäk lëk ya ba kæk cäk piñ ke ca looi Kapernaum, looi aya genda ë tën. **24** Ku le tuej ku lueel, 'Acin koc kæk Nhialic tiñ ye wël yekë lueel gam panden.' **25** Ku cimën njic wek ye lën ci Elija, raan kæk Nhialic tiñ, tiñ lëer col Dharepath kony. **26** Ku Dharepath ë ye tiñ wundët col Thidon. Ku diäär lër Itharel aake wic kuɔony wäär nök cok koc, rin këc den tueny run kadiäk ku abak bï cok düt apei pan Itharel. Ku Elija akëc bën tuöc ke. **27** Ku dët aya, wäär ye Elica raan kæk Nhialic tiñ, koc juëc ci tuet aake tö pan Itharel, ku acin atuen töj ci Elica bën kony, aci bën la kony Naman raan pan Thiria."

28 Go koc ke tö tën amat puoth riääk ebën wën piñ kek wëlka, **29** ku jøtkë röt ku göömkë piny. Ku yëthkë ayeer geeu ke yekë pïk bïk yëet gët nhom të ci geu buth thïn, ku yëthkë agala nhom rin wic kek ye bïk la piëk wiir. **30** Go bak keciel yiic ku jiël.

*Jethu ala riel ë yen jojrac cuop wei
(Mk 1:21-28)*

31 Go Jethu la Kapernaum gen tö Galilia, të ye yen koc piööc thïn aköl ci koc Itharel ye luui. **32** Ku

piööcde ëcī koc gōi ë tēn aya, rin käk ye lueel aa wēl yith ye nyuəoth lən le yen riəl Nhialic. ³³ Nayən akäl tök tewen piööc yen, ke raan tō kam koc tēn amat, ke la guöp jəñrac jam ke cī yeröl jöt apei élä, ³⁴ “Yenjö wic tēnë yo Jethu raan gen Nadharet? Ca bēn ba yo bēn rac? Yin anjiec, yin ë raan puəth la cök bō tēnë Nhialic.” ³⁵ Go Jethu jəñrac duöm thok piny, “Biëtë, ku bäär bei yeguöp.” Go jəñrac mony awēn wiët piny kenhüim ku bii bei yeguöp ke cün tētök cī yiëk ye.

³⁶ Go koc gäi apei ku thiëckë röt, “Yenjö kënë? Ye piööc yam kek riəl Nhialic. Mony kënë ala riəl ye yen jak yöök ku gamkë wëtde aya.” ³⁷ Go lec ku piathde guə thiëi baai yic ebën.

*Jethu aci koc tuany kony
(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)*

³⁸ Kaam awēn jiël yen tēnë amat koc Itharel ke la pan yi Thaimon. Go man tiŋ Thaimon yön ke cī juäi göök, gokë lëk Jethu. ³⁹ Go la ku këec yeljööm tewen cī yen töc thïn ku yön juäi bi jäi. Go juäi guə päl piny ku looi miëth tēnë ke.

⁴⁰ Ye thēn kënë, wēn cī akäl lööny piny, ke koc güeér kek kocken tuany tēnë Jethu, ku tēeu yecin kenhüim, gokë pial ebën. ⁴¹ Ku bō jakrec bei koc juëc gup ke dhiau élä, “Yin ë Wēn Nhialic.” Go Jethu ke yön bük cii jam, rin n̄ic kek ye lən ye yen Raan cī lec ku dəc.

*Jethu ë koc Galilia lëk wët Nhialic
(Mk 1:35-39)*

⁴² Nayən nhiäk riəl, akëc piny bak ke Jethu jiël baai ku le tēde ë rot. Go koc juëc la wic. Nawēn lek

yök, gokë löŋ bï rëér Kapernaum ku ciï ke nyiëëŋ piny. ⁴³ Go bëér, “Yen adhil Wët Puøth Yam rin bääny Nhialic la piööc bëei kök yiic aya, yen è kën tuuc ya ba bën looi.” ⁴⁴ Go pan Galilia kuany yic ke piööc koc tën amat.

5

Koc ci Jethu kaŋ buəath (Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

¹ Yøn akäl tök tewen piööc Jethu wär col Jenetharet yøu, ke koc juëc apei wët bïk wët Nhialic bën piñ. ² Go riäth karou tiŋ agör yøu ke ci amëi nyääŋ piny ku jiëlkë bïk biaiken la thuak. ³ Go Jethu thueet riän tök yic, ku è ye riän mony col Thaimon, ku lëk ye bï piëk wiir tëthin-nyøöt. Ku jøl nyuc riäi yic ku piööc koc.

⁴ Nawën ci thök è jam, ke lëk Thaimon, “Geerkë riäthkun tëthiäŋ ku cuatkë biaikun bïk rec däm.”

⁵ Go Thaimon bëér, “Bëny, yok aacï ruu mäi wën aköu ku acin kë cuk däm. Ku na ca lueel, ka buk cuat.” ⁶ Ku cuetkë buøi. Gokë rec juëc apei däm abi buøi yiic duër reet. ⁷ Gokë amëiken kök tö riän dët yic coel bïk ke bën kony. Gokë bën, ku tekkë rec riäth karou yiic ku thiëŋkë kedhie abïk duër diir.

⁸ Nawën tiŋ Thaimon kë ci rot looi, ke gut yenhioł piny Jethu nhom ku lueel, “Bëny, jäl tënë ya, yen è raan la guöp adumuööm.” ⁹ Rin yen Thaimon, ku koc awen mäi kek ye aake ci gäi rec juëc cik däm. ¹⁰ Ku kocken cath kek ye Jemith ku Joon, wëet Dhubedî, aake ci gäi aya. Go Jethu lëk Thaimon, “Duk riöc, èmën le tueŋ aa koc kek aaba ya

dəm.” ¹¹ Gokë riäth yöc wär thok ayeer, ku nyiëëŋkë kériëec ébën piny ku buothkë Jethu.

*Jethu acä atuet cəl apuəl
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)*

¹² Yon akäl tök Jethu éci la keny gen dët, ku raan cī tuet é tō thïn. Nawën tñj Jethu ke gut yenhiël piny ku lëŋ, “Bëny aŋiec alëu ba ya kony ba pial, kony ya.”

¹³ Go Jethu njääj nyinde tñj ku wic bï kony. Ku jöt yecin ku gæt ku lueel, “Awiëc, piaalë!” Kaam thiin awën ke tuet jiël. ¹⁴ Ku cəl Jethu ajiël ku thən apsi, “Duk kënë la lëk raan dët. Loɔr ku nyuɔth rot raan kák Nhialic, ku bï caath, ku juar kâŋ cït të ye lön Mothith ye luεel thïn, bï raan ébën n̄ic lön cī yïn pial.”

¹⁵ Ku tewën cī Jethu ye cak thən këya, ke wët go thiëi piny abï koc juëc aa guëér tënë Jethu bïk piööcdë bën piŋ, ku kony ke bïk pial. ¹⁶ Ku ye la tëde é rot të cïn yic koc é rëér thïn bï la röök.

*Jethu aci raan cī ruai kony
(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)*

¹⁷ Nayon akäl tök, ke koc kôk akut Parathi, ku koc piööc lönnyuc bïk piŋ të piööc Jethu koc thïn. Ku aake bö bëei yiic Galilia ku Judia ku Jeruthalem. Ku Nhialic éci Jethu yiëk riël bï koc tuany kony.

¹⁸ Kaam wën ke koc bö ke ket raan aduany alom. Ku wic koc awën ket ye bïk yäth yöt tënë Jethu.

¹⁹ Nawën cïn të yëth kek ye tënë Jethu rin cï yöt thiäŋ koc, gokë la nhial ku n̄anykë yöt nhom lön awën rëér Jethu thïn. Ku luεeckë raan aduany piny kek biöŋde yenhom.

20 Ku w n t j  yen gamdit t  ke ke, ke lueel, “M thdi , adumu  mku aaci p l piny.”

21 Go k c pi  c l    k c Itharel ku k c akut Parath i w n r   r th n, j l tak ku luelk  kepu  th, “Yen  kënë Nhialic j   m gu  p k l ? Yen  adumu  m p l piny, ee Nhialic   rot.”

22 Go Jethu k k yek  tak gu  n c ku lueel, “Yen  ye wek ye tak l n lueel y n lueth? **23** Ye k n n pu l yic k akk  yiic ba lueel, ‘Adumu  mku aaci p l piny’ t d  ke lueel, ‘J t rot ku cath ?’ **24** Ku aba nyu  th we  m n l n le Manh Raan riel pinynhom b  adumu  m p l piny.” Ku l k raan aduan , “Al k y i, j t rot ku kuany bi  du ku l  r baai.”

25 Go rot j t nyin yic kenh  m ke d  i kek  b  n, ku ku ny bi  den aw n c i ye t   c th n, ku ler baai ke lec Nhialic. **26** Ku j l kuat raan t  th n  b  n g i ku ri  ck . Ku leckë Nhialic ku luelk , “Yok aaci k d  it j n g i t j  ya ak l.”

*Jethu aaci Leb i c  l
(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)*

27 Naw n ke Jethu ji l geeu, ku t  w n ci th yen ke t j  raan aju r kut c l Leb i ke r   r t den   lu  i. Go Jethu l k ye, “Bu th ya.” **28** Go Leb i lu ide pu l ku bu  th.

29 Naw n ke Leb i loi mi  th paande b i yen Jethu g   . Go k c ju  c b  n, k c aju r kut ku k c k  k, ku nyu  ck  ke ke b  k m  th. **30** Go k c akut Parath i ku k cken pi  c l    la  oom  om ku luelk  t n  k c Jethu bu  th, “Yen  ye wek m  th ku d  kk  kek k c aju r kut, ku k c la g up adumu  m?”

³¹ Kaam w n pi n Jethu   w t kënë, ke l k ke, “Acie k c pu l kek ak m w c, aa k c tuany. ³²  en ak c b n ba k c ye tak l n pu th kek b n kony.  en ac i b n b i k c rec la gup adumu  m kepu th dhu k ci  n.”

*W t l n th k   mi  h
(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)*

³³ Gok b n lueel t n  ye, “K c Joon bu oth aa lac thek   mi  h ku r  kk . Ku aye k c akut Parath  bu oth looi aya, ku k ckun yi  bu oth aa m th ku d  kk .”

³⁴ Go Jethu b  r ku lueel, “Yak  w c b i k c c i b n ru  i yic r  er ke c i  m th? Acie t de! Na r  er raan thi k ke ke, ka c k loi k ya. ³⁵ Ak l b i athi  k d m ku ny  ei keyiic, yen ak l b i kek thek.”

³⁶ Ku ben Jethu k  j d t b n th  th aya t n  ke, “Ac n raan b i aban alath ret wei alanh yam k u b i la bu  p   dhi  th alath k u. ³⁷ Ku ac n raan b i mu n abi c   yam pu k t ny the r yic. Na looi k ya, ke mu n abi c yam ab i t ny pu t yic, ku mu n abi c ab i lu n wei ku t ny ab i ku m. ³⁸ Acie k ya, mu n abi c yam adhil pu k   t ny yam yic. ³⁹ Ku ac n raan w c b i mu n abi c yam dek t  c i yen mu n abi c c i ce  ka  dek, ab i lueel, ‘Mu n abi c c i cie  anu   n.’”

6

*Jethu ac i kuec l n ak l l n k c Itharel
(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)*

¹ Nay n ak l c i  k c Itharel ye lu i, Jethu kek k cken ye bu oth aake cath ke kuany dh l yic kam dum. Go k cken ye bu oth rap tho  ku koik  ke

kecin, ku camkë ke. ² Go koc akut Parathï kök lueel, “Yenjö ye wek luui aköl cï löjdan Itharel pëen bï koc cïi ye luui thïn?”

³ Go Jethu bëer, “Këckë kë cï Debit looi wäthær kanj kueen? Wäär nëk cök ye kek kacke, ⁴ go la luanj Nhialic ku lööm ayum yaath cï tõöu tënë Nhialic ku ciem, ku gëm kacke aya bïk cam. Ku ayum kënë èci lõnda pëen bï kuat raan ë path cïi cam. Ee raan kák Nhialic yen ë ye cam ë rot.” ⁵ Ku wit Jethu wëtde elä, “Manh Raan ë bëny kériëec èbën agut aköl lõj.”

*Jethu aci mony cï cin ruai kony
(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)*

⁶ Nayon aköl dët, aköl cïi koc ye luui ke Jethu la tën amat koc Itharel ku piööc. Ku mony cï cin cuëc ruai ë tõ thïn. ⁷ Go koc kök piööc lööj Mothith, ku koc kök akut Parathï ke tõ thïn wïc bïk tij, lön bï Jethu mony kënë kony bïk la luom, rin cï yen ye kony aköl cïi koc ye luui. ⁸ Ku Jethu ë njic kë tõ kepuöth, go lëk mony awën cï cin ruai, “Jot rot ku bääär tuej tën koc nhïim.” Go bën ku këëc. ⁹ Go Jethu ke thiëec, “Yenjö ye lõnda päl yo buk looi aköl cïi koc ye luui? Ye këpath aye kërac, bï raan kony bï pïr, kua pël wei bï thou?” ¹⁰ Ku döt ke èbën ku lëk mony awën cï cin ruai, “Nyoth yiçin.” Go yecin nyooth. Go ciëende piath. ¹¹ Tëenë, go koc ater Jethu puöth riääk apei, ku matkë kë bïk looi tënë ye.

*Jethu acä atuuc kathiäär ku rou kuany
(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)*

¹² Nayon akäl tök ë nïnkä yiic, ke Jethu la got nhom të cïi cej bï la röök, ku jøl ruu röök tënë

Nhialic. ¹³ Nawën bak piny ke cəl kɔcken ye buɔ̄th, ku kuany raan thiäär ku rou keyiic ku ciëk ke ke cəl atuuc. ¹⁴⁻¹⁶ Kɔc ke cī kuany ayī, Thaimon (cī Jethu bēn cäk ke cəl Pîter), Andria (mēnh koor ë Thaimon), Jemith, Joon, Pilipo, Bartholomeo, Lebī, Thomath, Jemith wēn Alpawuth, ku Thaimon (raan la puɔ̄u ater), Juda wēn Jemith ku jəl a Juda Ithkariöt, raan wääär cī Jethu bēn luɔ̄m bī dəm.

Kɔc juëc aa Jethu buɔ̄th

(Mt 4:23-25)

¹⁷⁻¹⁸ Go Jethu bēn piny ku këec tëthöj nhom gɔt cök kek kɔcken ye buɔ̄th, ku kɔc juëc kök ke bɔ Judia ku Jeruthalem. Ku kɔc bëei kök tō wärköu cimën Tire ku Thidon, aake cī bēn bïk bēn piŋ piööc Jethu, ku bï ke bēn kony tuen y tō kegup. Ku kɔc ke la gup jakrèc aake cī bēn aya go Jethu ke kony. ¹⁹ Ee wic kuat raan èbēn bï gɔt, rin riel yen kɔc kony bïk pial è ye yök yeguɔ̄p è path tō cī ye gɔt.

Këj miet è puɔ̄u ku rëëc è puɔ̄u

(Mt 5:1-12)

²⁰ Go Jethu yenhom wël kɔcken ye buɔ̄th ku lueel,

“Wek aa mit gup wek kɔc njoj, rin ye bääny Nhialic këdun!

²¹ Wek aa mit gup wek kɔc næk cɔk èmën, rin wek aabi kueth akoldä!

Wek aa mit gup wek kɔc dhiau èmën, rin wek aabi dəl.

²² Wek aa mit gup tō mœen week, ku cop week wei ku lat week,

ku yekë kuec week ciët yakë jakrèc rin ye wek kackië yen Manh Raan!

23 “Wätheer wärken dit aake ci käk cít käkkä looi ténë koc käk Nhialic tüj. Kéya, té looi käkkä röt ténë week, ke we mit puöth rin wek aabä ariöpdit yön ténë Nhialic.

24 Té ræec yen thín ténë week, wek koc ci jak émën, rin ci wek pír path yön thín.

25 Té ræec yen thin ténë week, wek koc ci kueth émën, rin wek aabi cok nök.

Ku té ræec yen thín ténë week, wek koc dal émën, wek aabi töu tiøp nhom ku dhiaaukë!

26 Ku té ræec yen thín ténë we té bï koc ébën jam käpath è rienkun, rin wärken dit aake ye jam kälä, wätheer ténë koc aa lueth röt col aye koc käk Nhialic tüj.

*Nhiar koc manyi
(Mt 5:38-48; 7:12)*

27 “Ku wek alæk kénë wek koc piñ wëlkië, Nhiarkë koc aterdun, ku yakë käpath looi ténë koc man we.

28 Thiéc Nhialic bï koc ye wic diët yi yön kérac dœc, ku röök rin koc yi bui. **29** Té mañ raan yigém, ke wél gém dët aya. Kéya cimën è kénë, na wic raan alath ténë yi ke duk pén alanh dët aya. **30** Na wic raan kédäh ténë yi ke gäm ye, ku duk raan ci këdu nyaa thiéc bï cool ténë yi. **31** Loi këpath ténë koc kök cimën nhiær yin këpath bï looi ténë yi aya.

32 “Na ye ke nhiaar koc nhiar yi kepëc, ke yi yön lëc Nhialic? Ayi koc kärec looi aa nhiar koc nhiar ke aya. **33** Ku na ye käpath looi ténë koc käpath looi ténë yi kepëc, ke yi yön lëc Nhialic? Ayi koc kärec looi aa käpath looi ténë koc nhiar ke. **34** Ku na ye

këdu gam tënë raan ye njööth ciët bï cuööt akoldä, ke Nhialic mit puöu tënë yi? Agut koc kärec looi aa käkken gäm koc rec kök cüt ke, rin ye kek ye tak ciët käkken bï dhuöök ke ebën akoldä. ³⁵ Na ye këya, nhiar koc aterdu, ku loi käpath tënë ke. Yakë käkkun gam è path ku duäkkë ye njööth lön bï we cuööt. Wek abä acutdit apei yön. Ku wek aabi ya müth Nhialic Madhol, rin alir puöu tënë koc ebën, agut koc na cok käpath looi tënë ke, ke ciï ke tiñ puöth, ku koc rac aya. ³⁶ Lierkë puöth cimën ye Wuurdun puöu lier.

*Duökkë koc ye luöök wei
(Mt 7:1-5)*

³⁷ “Duökkë koc ye luöök wei bï Nhialic we ciï ye luöök wei. Duökkë koc kök ye tem awuöc bï Nhialic we ciï ye tem awuöc. Pälkë wët piny tënë koc kök bï Nhialic wët päl piny tënë we. ³⁸ Na ye koc kök muoac ke Nhialic abi muoac aya. Abä athëmdit ciï ciënku lëu bïk muk yiëk yi, rin käk ye looi tënë koc kök, kek aabi Nhialic looi tënë yi.”

³⁹ Ku lëk Jethu ke kään elä, “Lëu raan ciï coor bï coor dët thel? Cik lëu bïk lööny adhuöm yic kedhie?

⁴⁰ Acin manh piööc dët tënë raanden piööc. Ku manh piööc na le piööcde thöl ka cüt raanden piööc.

⁴¹ Yenjö ye yin kërec dët ye looi kuc, ku ye tiñ kërec ciï wämuuth looi? ⁴² Acii lëu ba wämuuth wëet bï kërec thiin ye looi puösl, te ciï yin rot kogn wëet ba kärec ye looi puösl. Awëenjku! Kanjkë kärec yakë ke looi puösl, ku abäk lëu bïk wämäthkun jäl wëet bïk kärec thii yekë ke looi puösl.”

⁴³ Ku la Jethu tueñ ku lueel elä, “Tim ci cil tëpath acie luok müth rec, ku tim ci cil tërac acie luok müth

path. ⁴⁴ Këya, tim aye ñic ë miëthke. Acii lëu ba miith tim dët la kuany tim dët cök. ⁴⁵ Raan path ë luui käpath, rin käpuoth tõ yepuöu. Ku raan rac ë luui kärec, rin kärec tõ yepuöu. Wël ye ke lueel, aa kák tõ yïpuöu nyuøath.

*Kääj rin koc karou ci bëei keer
(Mt 7:24-27)*

⁴⁶ “Yeñjo ye wek ya cœol, ‘Bëny, Bëny’ ku wek aa cie kë ca lueel ye looi? ⁴⁷ Kuat raan ë bën ku piñ wëtdië ku theek ya ku looi, ⁴⁸ acit raan ci yönde ñiec buth tëthony. Nawën la aboor bën, ku cök pïu yöt gööl piny, ku yöt ci yic cök pæk rin ci ye ñiec buth. ⁴⁹ Ku raan wëlkië piñ ku ci yic thek bï ke looi, acit raan yöt buth tõ ye aboor tëek. Na la aboor bën ke wit yöt!”

7

*Jethu aci raan lui pan bëny apuruuk kony
(Mt 8:5-13)*

¹ Tëwën ci Jethu kënë wïc bï lëk koc thöl, ke la Kapernaum.

² Ee gen kënë raan lui pan bëny apuruuk ë tuany, ka tiit piny. Ku bëny ë nhiar raanden luoi apei. ³ Nawën piñ Jethu, ke toc kocdit Itharel bïk Jethu la thiëec bï bën bã aluonyde bën kony. ⁴ Gokë la tënë Jethu ku läjkë ku luelkë ëlä, “Apath ba bëny apuruuk kënë kony. ⁵ Anhiar kackua, ku ë yen buth tëdan ye yok mat thïn.”

⁶ Go Jethu la ke ke. Ku kaam wën bï yen baai dööt, ke bëny apuruuk toc mäthke bïk la lëk ye ëlä, “Bëny, duk rot näk cäth rin yen acie raan path nadë

ke yi bö atiëmdië yic. ⁷ Ku yen akëc la tënë yi rin
ŋic yen ye lön ye yen raan rac. Luel wët ë path ku
aluɔnydië abi pial. ⁸ Rin yen aya, yen arëer bändit
cök, ku yen ala apuruuk rëer yacök. Aya lëk ŋek,
'Loor!' Ka la, ku lëk ŋek, 'Bääär tën,' Ka bö, ku aya
lëk aluɔnydië, 'Loi kënél! Ka looi.'

⁹ Go Jethu gäi wën piŋ yen wëlkä, ku wël yenhom
thän awën buoøth ye ku lueel, "Acin raan ca kaŋ
yök kam koc Itharel la gam cït gam ë mony kënë."
¹⁰ Nawën dhuk koc awën cï tooc baai, ke yök alony
bëny ke cï pial.

Wën lëer gen Nain cï thou aci piür

¹¹ Nawën ke Jethu la gen Nain, ku ë cath kek
kocken ye buoøth ku koc juëc kök. ¹² Nawën dötkë
geu ke räm kek koc ket raan cï thou. Ku raan cï thou
ë ye wän töj. Ku koc juëc aake cath kek tiŋ lëer
kënë. ¹³ Nawën tñj Jethu tñj kënë, ke ŋeeer yic ku lëk
ye elä, "Duk dhiau." ¹⁴ Ku lëk koc bïk köjc ku goot
biøy awën cï raan kuɔm piny, ku lueel, "Riénythii,
jot rot." ¹⁵ Go riénythii awën cï thou rot jot ku jieem
ku cal Jethu ajiël kek man.

¹⁶ Go raan ëbën riöjc ku leckë Nhialic ku luelkë,
"Raan kák Nhialic tñj ril apei aci tuöl ë kamkua. Ku
Nhialic aci bën bï kacke bën luɔk."

¹⁷ Ku jol kë cï Jethu looi piŋ raan ëbën pan Judia,
ku wuöt kök thiääk ke ye.

Joon aci kacke tuöc Jethu (Mt 11:2-19)

¹⁸ Go koc Joon buoøth käkkith ye lueel rin Jethu
lëk Joon. Go koc karou kamken tuoøc tënë Jethu bïk
la thiëec elä, ¹⁹ "Ye yin raan bï bën aye raan dët yen
buk tiit?"

20 Nawën yëëtkë tënë Jethu ke luelkë, “Joon raan koc muoac nhüüm aci yo tooc buk yi bën thiëec, ee yin raan bi bën aye raan dët yen buk tiit?”

21 Ku kaam awën thiëc kek, Jethu ë kony koc juëc tuany apei, ku koc ci jakrec dom. Ku koc ci coor. **22** Go wëtden bëer ku lueel, “Lak ku lëkkë Joon käk cäk tiij ku käk cäk piñ, coor aci ben daai emen, ku aduany aci ya cath ku koc ci tuet aci tuet jal kegup, ku miñ aci ya piñ, ku koc ci thou aaci röt jöt. Ku Wët Puoth Yam alëk koc njoñ nyin. **23** Ku raan mit guöp ë raan cie puju ë rou wëtdië yic.”

24 Nawën ci koc Joon jäl, ke Jethu jam ku tët koc Joon, “Ye raan yindë yen ci wek la ror ci ceñ bæk la tiij? Ye raan puəl yic ye wel nhom ë path cimën ye yom aruɔɔr wel nhom? **25** Ye raan yindë yen cäk la tiij? Ye raan ceñ alëth path apei? Koc ciëñ alëth dhëñ ku yekë müith path cam akölaköl aa koc pan bënydit. **26** Lëkkë ya, yenjo cäk la tiij? Ye raan käk Nhialic tiij. Ee yic. Ku alëk we, yeen adit tënë raan käk Nhialic tiij. **27** Rin Joon yen aye athör theer wël Nhialic jam riënke elä, ‘Yen abi raan tök kam koc käkkië lueel, col alëk koc bi dhël la guiir tënë yïñ.’ ”

28 Ku ben Jethu lëk ke elä, “Acin raan kuat koc ci dhiëëth pinynhom dit tënë Joon. Ku yeen anjot wër raan koor tɔ bääny Nhialic yic.”

29 Kuat koc ci wëtde piñ, agut koc ajuër kut aaci këpuuth looi Nhialic njiç, ku colkë röt aa muoac Joon nhüüm. **30** Ku koc akut Parathii ku koc piööc lööñ Mothith, aaci jai kë wic Nhialic bi guiir tënë ke, rin ci kek kuec bi Joon ke ci muoac nhüüm.

31 Ku ben Jethu thiëc, “Yeŋö ba thöŋ kek riëëc akölë? Thöŋkë kek ŋö? **32** Keek aa cït mïth cï kenhiïm mat laar yic leŋ kegup, ye lueel elä, ‘Yok aacï waak pëth ye keek ket të looi ruääi ket, ku wek aa këc dier! Yok aacï käk ye looi thuɔou yic thöŋ, ku wek aakëc dhiau!’

33 “Rin Joon raan koc muɔoc nhïïm ëcie bëei kuany yiic ke mïth ku dëk ë möu, ku ayakë lueel, ‘Lon le yen guɔp jəŋrac!’ **34** Ku Manh Raan aci bën ku ye mïth kek koc ku dëk ke ke, ku ayakë lueel, ‘Jethu akok, ku a dek määu. Ku amääth kek koc ajuér kut ku koc la gup adumuɔɔml!’ **35** Ku luɔi puɔth Nhialic ë rot nyuɔoth käk ye koc ke buɔoth yiic looi.”

Tiŋ rac cïjäl piath

36 Nayɔn akäl tök ke raan tök koc akut Parathiï cal Jethu bïk la mïth. Go Jethu la pan raan akut Parathiï ku nyuuc bï mïth. **37** Nawën piŋ tiŋ adëjöök, njic geu yic ebën, lon cï raan akut parathiï Jethu caal paande, ke bö kek töny koor cï cuëëc tiɔm ril apei, la yic miök njir ye ɣoɔc wëeu juëc apei. **38** Ku le yöt, ku nyuuc Jethu lɔɔm, ku dhiɛeu ke cie nhom guɔt Jethu cök. Go pii awën dhiɛeu yen Jethu luak cök. Goke weec nhimken nhom. Ku ciim cök ku tɔc cök miök njir awën muk. **39** Nawën tiŋ raan akut Parathiï wën cï Jethu goɔŋ ë kënë, ke jam yetök elä, “Na mony kënë ye raan käk Nhialic tiŋ, ŋuɔt aci tiŋ ye goɔt njic, ye tiŋ yïndé, rin adëjöök.”

40 Go Jethu wët Thaimon guo njic ku lueel tënë ye, “Thaimon! Ala kë wiëc ba lëk yi. Päl yiyic piny.” Go bëer, “Ye kënë njö, Raan è piööc?”

41 Go Jethu lëk anyiköl kënë, “Monytui è köny koc karou. Raan tök kek wëeu ye döm raan ruöön tök, ku raan dët kek wëeu è pen tök. **42** Ku akëckë lëu kedhie bïk wëeu cool. Go wëeu puöl, ku ciï ke ben kööny. Na ye yi, yenza kamken bi mony kënë nhiaar apsi?” **43** Go Thaimon bëer, “Aya tak è raan ci wëeu juëc päl piny tënë ye.” Go Jethu bëer, “Këdu è yic!”

44 Ku wël yenhom tik ku lëk Thaimon, “Ca kë looi è tin tënë ya tñj? Yen aci bën paandu ku yin akëc ya yiëk pii ba cök lóok. Ku yen tinje acä lóok cök püken nyin, ku wuuny ke nhimken nhom. **45** Yin akëc ya ciim wën bi yen cït të ye miäth koc è ciëejda yic. Ku yeen è ya ciim cök èmën ku èmën, tëwën rëer yen è tën. **46** Yin akëc ya cak lor apath ba tac nhom, ku yeen acä tac cök miök njir. **47** Ku alëk yi lón nhiërdit ci nyuøoth thïn aye nyooth aya lón ci adumuøömkен juëc päl piny. Rin raan ci käklik päl piny tënë ye, ee nhiër koor nyuøoth.”

48 Ku lëk tik, “Adumuøömkü aaci päl piny.” **49** Go koc awën mith kek ye aa jieem wei ku yekë lueel elä, “Yenza kënë jam lón è yen adumuøömkü päl piny?”

50 Ku ben Jethu lëk tik, “Gamdu aci kony. Lœr ke döör Nhialic.”

8

Diäär ke ye cath kek Jethu

1 Nawën ke jiël, ku kueny geeth yiic ku bëei ke piööc Wët Puøth Yam rin bääny Nhialic. Ku atuööcke kathiäär ku rou aake cath kek ye. **2** Diäär

juēc aake cath kek ye aya. Diäär kök kamken aake cī Jethu kony jakrēc ku tuaany, Maria Magdalena cī jakrēc kadhorou jäl yeguöp. ³ Ku Joanan tīj mony cōl Kudha raan käk pan bēny Antipäth Yērot tiit, ku Thuthana ku diäär juēc kök ē Jethu kek kōcken ye buoath kony wēeuken.

Kääj dom path ku dom rac

(Mt 13:1-9; Mk 4:1-8)

⁴ Go kōc juēc aa guëer tēnē Jethu gëeth yiic, go ke lēk kääj kēnē, ⁵ “Raan puör écī la dom bī la pur. Ke wēn ye yen rap wēer dom yic ke köth abēk lööny dhöl yic tē ye kōc tēek thīn, ku tet diet ke aya. ⁶ Ku lööny köth kök alel nhom tē koor tiop thīn. Nawēn ciilkē, ke ke go guo riau rin kēc meiken yet piny apath. ⁷ Ku lööny köth abēk tē ye tiim la kuoath cil thīn, na la tiim juäk ke ke dec rap ku cik lok apath. ⁸ Ku lööny köth kök tiom path yic, ku ciilkē ku lokkē apath ke dit nhüüm apsei.”

Ku wit Jethu lōnde ëlä, “Piënkē tē le wek yith.”

Wēt thööth ē kääj

(Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹ Go kōcken ye buoath thiëec, “Kääj kēnē wētde yic yenjō?” ¹⁰ Go Jethu bēer, “Wek anyuth Nhialic bāänyden cäk n̄ic theer. Ku kōc kök aabī kāj n̄ic ē kēj ya lēk ke yiic, rin na cōk alōn ye kek daai, ka cīj kāj bī tīj. Ku na cōk alōn ye kek wēt piñ, ka cik bī deet yiic.”

Jethu acī kääj raan puör teet yic

(Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)

11 Ku lëk Jethu ke, “Kääj kënë wëtde yic akïn. Käth cï com aa cït wëtdien ya piöjc tënë we. **12** Koc kök aa cït köth cï lööny dhël yic, ye diët ke tet. Të piñj kek løy Nhialic, ke jønrac bö ku nyieei løy awën kepuöth bïk wët Nhialic cïi piñj, ku bï ke kony bïk pïr. **13** Koc kök aa cït köth cï com alel nhom, aa løy Nhialic gam nyin yic ke mit puöth. Ku aacie kepuöth ë dëet, aa løy Nhialic guə wai wei të nëk ke rin wët Nhialic. **14** Koc kök aya aa cït köth cï lööny të ye tiim la kuəoth cil thïn, keek aa løy Nhialic piñj. Ku käjuëc ke diir rin pïr pinyñhom ë tën, nhiër jïeek ku käpuöth yekë wïc kepuöth aa bën thïn, ku rëckë løy Nhialic kepuöth. **15** Ku koc kök aa cït köth cï puur tiom path yic. Keek aa løy Nhialic piñj ku gamkë apei, ku käjuëc path aaye yök tënë ke rin ye kek kepuöth dëet.”

*Kääj ë mermer
(Mk 4:21-25)*

16 Ku ben lëk ke, “Acïn raan cï mermer kaŋ yäth yöt ku kum nyin, tëdë ke tëeu agen töc cök. Aye tɔ̄jü yöt ciel yic rin bï yöt amer yic tënë koc bö yöt. **17** Kériëec èbën cï thiaan abi bëei bei koc nhïïm, ku kériëec èbën cï kum nhom, abi yëth ayeer ruel yic. **18** Piëñkë ku dëtkë apath të ye wek wël piñj, rin raan la këdäj abi bën muəc, ku na ye raan cïn këdäj, ke këthiin ye tak lön tš yen tënë ye, abi nyaai aya.”

*Man Jethu ku wämäthakën aaci Jethu nyaai
(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)*

19 Go man Jethu kek wämäthakën bën tënë ye, ku cïn të le kek tënë ye rin juëc koc yööt apei. **20** Go

raan tök lëk Jethu, “Moor ku wämäthakui aa kääc ayeer, ku aa wïc yi.” ²¹ Go Jethu lueel tënë ke, “Ma ku wämäthkië aa koc wët Nhialic piñ ku loikë.”

*Jethu aci yom col akääc
(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)*

²² Nayən akäl tök, ke Jethu la riäi yic kek kocken ye buoøth ku lëk ke, “Lok teemku wär aləntui.” Gokë riäi geer wiir. ²³ Tëwën gér kek, ke Jethu go nin. Kaam awën niin yen ke yomdit apei jöt rot, ku loi atiaktiak rot abi riäi duër thiän pïu, ku duërkë dïir. ²⁴ Gokë puööc ku luelkë, “Bányda, Bányda! Yok aa muəu.” Go Jethu rot jöt ku rël yom ku atiaktiak. Gokë kööc ku la wär dil. ²⁵ Ku thiëec ke, “Të gamdun tënë?” Gokë nhüüm la cöt ku riööckë rieldit cüt kënë, ku jieemkë kamken, “Ye raan yïndë kënë, na cök a yom ku atiaktiak ë ke piñ wëtde?”

*Jethu aci raan la guöp jakrec kony
(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)*

²⁶ Gokë wär Galilia teem ku lek tö col Jeratha tö wär Galilia aləntui.* ²⁷ Tëwën kæec Jethu piny riäi yic, ke mony ë gen kënë la guöp jakrec bö tënë ye. Mony kënë ëcie ceñ alëth ku ëcie rëer baai, ee ye rëer rëñ nhüüm.

²⁸ Nawën tüj Jethu ke lor nhom ke loi wuəou, ku cuet rot piny yenhom ku looi kiëeu apei, “Jethu, wën Nhialic Madhəl yenjö wïc ba looi tënë ya? Yïn aläj duk ya tém awuöc.” ²⁹ Ee jam këlä rin cï Jethu jəñrac yööök bï jal yeguöp. Ee ye jəñ kënë dəm arak juëc, na cök dər piny bï rek cin ku cök ku tit, ke njot

* **8:26** Jeratha acol Gadara aya, tüj Mt 8:28

ke tueny ku dhoŋ luɔŋ köth yecök. Ku yëth jøk roor tẽ cii ceŋ.

³⁰ Go Jethu jäl thiëec, “Cəl yï ኃ?” Go bëer, “Yok aa kut.” Ee lueel këya rin cï jak juëc la yeguöp. ³¹ Go jakrec jam ku lëŋkë Jethu bï ke cii cop tëthuth dït yic, ye koc rec yäth thïn.[†]

³² Ku duut dïr baai ë nyuäth gôt cök ë tën awën. Go jakrec Jethu lõŋ bï ke cəl aa la dïr gup. Goke puɔl.

³³ Go jakrec bën bei yeguöp ku lek dïr baai gup, ku riŋkë agör yic, ku thootkë wüür ku moukë ebën.

³⁴ Nawën tüŋ röör ke biöök dïr kë cï rot looi, ke kat bïk wët la lëk koc rëer geeu ku koc tɔ bëzi yiic.

³⁵ Go koc ebën jal wet bïk kë cï rot looi la tüŋ. Nawën lek yet tënë Jethu, ke yok mony wäär la guöp jakrec ke cï nyuc Jethu cök, ke ceŋ alëth, ke la nhom cök. Gokë riööc. ³⁶ Ku koc ke cï kënë tüŋ, aacï tẽ cï mony la guöp jakrec kuony thïn la lëk koc kök. ³⁷ Go koc Jeratha ebën riööc, ku lëkkë Jethu bï jäl panden. Go Jethu la riäi yic ku dhuk.

³⁸ Go mony wën cï Jethu jakrec cəl ajiël yeguöp, Jethu thiëec bï cath kek ye. Go Jethu jai ku lëk ye,

³⁹ “Løør baai tënë kacku ku lëk ke käjuëc cï Nhialic looi tënë yi.” Go mony kënë jäl ke kuany geu yic, ke ye koc lëk käk cï Jethu looi tënë ye.

Jethu aci tik kony ku cəl nya aben pîr

(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Wën cï Jethu tem ku dhuk wär aləntui, ke lor koc juëc apei, koc ke tit ye. ⁴¹ Tëwën ke mony cəl Jariöth, bëny tënë amat koc Itharel bö aya. Nawën tüŋ Jethu, ke cuet rot piny yecök ku lëŋ bïla paande,

[†] **8:31** Eye tak lən jakrec aaye mac piiny tëthuth bï ke jal tém awuöc.

42 rin nyanden töj ye ruönke thiäär ku rou ëcï dhal apei. Go Jethu gam ku lööny dhöl. Ku buoøth koc juëc ke cïk kum apei.

43 Ku tinj tuany këc thëkde köu kañ tæem ruöön thiäär ku rou ë tñ koc yiic. Ku yeen ëcï wëëu juëc gäm akïm, ku acïn akïm töj cï tuaanyde col ajuëen.
44 Go bën Jethu këu ku gaoët alanhde thok. Go riem këöc nyin yic. **45** Go Jethu thiëc, “Yeña cä gaoët?” Nawën cïn raan gëm ye rot, go Pîter lueel, “Bëny aa koc juëc cï kum kek aa yï pïk.”

46 Go Jethu bëen lueel, “Ala raan cä gaoët rin aca njic lõn le yen raan ca kony?” **47** Nawën tijj tinj awën lõn cï ye njic, go bën tënë Jethu ke cï riëöc, ke leth ku cuet rot piny yecök. Ku lëk Jethu, koc nhiiñm ëbën yen kënë gaoët yen ye, ku të cï tuaanyde guo ñuëen thïn ë kaam thiin awën. **48** Go Jethu lueel tënë ye, “Nyaandië gamdu acï kony. Looër, ke döör Nhialic.”

49 Kaam wën jieem Jethu, ke raan rïj pan Jariöth ku lëk ye, “Nyaandu acï yet wei, duk raan piööc ben rääm nhom.” **50** Ku Jethu ëcï wët ë mony piñ, go lëk Jariöth, “Duk riöc, deet yipuõu ku gam wët yic. Nyaandu abi pial.” **51** Wën yeet yen baai, ee cïn koc cïi puöl bïk la yöt kek ye, ee Pîter ku Joon ku Jemith, ku jol aa wun ku man meth kepëc. **52** Tëwën le Jethu yöt, ke yök koc ke näk röt, ke dhiau. Go lëk ke, “Duökkë dhiau. Meth akëc thou, anin.”

53 Gokë døl guöp rin njic kek ye lõn cï yen thou.
54 Go meth døm cïn ku lëk ye, “Manhdië jöt rot.”

55 Go wëike dhuk ku jöt rot nyin yic. Ku lëk Jethu ke bïk yiëk miëth. **56** Go koc ke dhiëth meth gäi apei, ku thon Jethu ke bïk kë cï rot looi cïi lëk koc kök.

9

*Jethu acä atuööcke kathiääär ku rou tooc
(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)*

¹ Ku cöl Jethu koc ye buoøth kathiääär ku rou, ku yïk ke riel bï kek jakrec aa la cuop wei, ku riel bï kek koc cöl aaye pial aya, ² ku tooc ke bïk aa la piööc wët bääny Nhialic ku konykë koc tuany. ³ Ku lëk ke, “Duökkë muk käk la keny, cimën wai ku jøkgao ku müith yakë cam dhöl yic, ku wëeu ku duökkë muk alëth kök. ⁴ Yakë rëer pan ye we lor thïn yet të bï wek jäl. ⁵ Ku na ye pan cii we lor thïn, ke we jiël ku tanjkë wecök, bï nyooth lön cï wek kuec ë ke.”

⁶ Go atuuc jäl, ku kuenykë bëei yiic ke piööc Wët Puøth Yam ku konykë koc bïk pial kuat pan cï kek la thïn.

*Antipäth Yërot aci diëer
(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)*

⁷ Antipäth Yërot, bënydït pan Galilia, ee cï käjuëc loi röt piñ ebën. Go diëer rin ë ye koc kök lueel lön Joon raan wäär koc muoç nhïim aci ben pïr. ⁸ Ku lueel koc kök ë Elija yen aci ben tuösl, ku koc kök ë yekë lueel, lön ë yen raan tök kam koc käk Nhialic tüj yen aci ben pïr. ⁹ Go Antipäth Yërot lueel, “Yen aci Joon cöl atëém nhom bei! Yenja kënë ye yen wëlke piñ ë bak?” Ku ë wïc bï röm kek ye.

*Jethu aci miëth koor juak bï koc juëc cam
(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jn 6:1-14)*

¹⁰ Go atuuc Jethu dhuk ku lëkkë käk cïk looi ebën. Ku jiëlkë ë röt ku lek gen cöl Bethaida. ¹¹ Nawën piñ koc juëc të cï yen la thïn, ke buøthkë. Go Jethu ke lor

ku jiεem tēnē ke rin wēt bääny Nhialic, ku kony koc
cī ye thiëec, bïk pial.

¹² Nawēn la piny cuəl, ka atuööcke kathiäär ku
rou bō tēnē ye ku luelkē, “Cəl koc aa jiël bïk la bëei
yiic bïk la wic tē niin kek thïn, ku lek yɔɔc miëth
camkē, rin tē rëér yok thïn ë ror cii ceñ cïn kë kuany
thïn.”

¹³ Go Jethu bëér, “Miackë ke miëth.” Gokë lëk
ye, “Käk mukku aa yuɔp kadhiëc ku rec karou.
Wic buk miëth yɔɔc tēnē ë koc juëckä?” ¹⁴ Koc ke
tō thïn aake röör tiim kadhiëc. Go lëk kocken ye
buɔoth, “Calkë koc aa nyuc, thiär dhiëc akuöt tök
yic.” ¹⁵ Go koc ye buɔoth koc cəl anyuc piiny këya.
¹⁶ Go ayuɔp awēn kadhiëc ku rec karou lööm ku
döt nhial ku leec Nhialic. Ku bëny ayuɔp yiic, ku
gëm ke kocken ye buɔoth bïk ke tek agut rec tēnē
koc. ¹⁷ Ku mithkë abi miëth ke göök, ku jol kocken
ye buɔoth awuthueei ayuɔp ku rec cï döj kuany
gäacdít kathiäär ku rou.

*Pîter aci Jethu yic
(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)*

¹⁸ Nayən akäl tök, tewen röök Jethu ë rot, ke koc
ye buɔoth bō tēnē ye. Go Jethu ke thiëec, “Lëkkë ya,
ye jäŋ tak, ye yen ë ña?”

¹⁹ Gokë lueel, “Ayekë lueel lən ye yin Joon raan
koc muɔac n̄iim. Ku lueel kuat dët lən ye yin Elija.
Ku koc kök ayekë lueel, lən ye yin raan kam koc kák
Nhialic tñ theer cï bən pür.”

²⁰ Goke thiëec, “Na week yakë lueel lən ye yen
ñā?” Go Pîter bëér, “Yin nhom guɔp, yin ë raan cï

Nhialic lōc ku dəoc.” ²¹ Kē ca lueel ë yic Pīter. Ku thən ke apei ēlä, “Duökkē lēk raan dët.”

*Jethu ee jam Arεεmde ku Thuənde
(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)*

²² Nawēn ke lēk Jethu ke ēlä, “Manh Raan abi dhiel reem, ku abi kəcdit baai ku bāny kāk Nhialic, ku jəl aa kəc piööc lōj kəc Itharel jai, ku abik nök, ku yeen abi nün kadiäk nök piiny raŋ yic ku ben jət bī pīr.” ²³ Ku lueel tēnē ke ēbēn, “Na ye raan wīc bā buoøth, ka dhil nhom määär käpuøth bī yök piérde yic pinynhom ë tēn. Ku dhil puøu riel ku buoøth ya akölaköl, cək alon wīc kəc kōk ye bik nök ë rienkië. ²⁴ Rin raan wīc ye bī wēike kony abi muöjr. Ku na ye raan mär wēike ë rienkië, ka bī wēike muk akölriëec ēbēn. ²⁵ Yeŋō bī raan kuany thīn bī jak apei pinynhom ku mér wēike? ²⁶ Na ye raan guöp yär ë ya ku piɔɔcdië, ke Manh Raan abi guöp yär ye aya, aköl dhuk yen diækde yic ku diik Wun yic, ku diik atuuc Nhialic. ²⁷ Ku le tueŋ ku lueel, wek alëk yic ala kəc kōk rëer ë tēn, aacii bī thou agut tē bī kek ya tüj, kek riel ye nyuøøth lən ye yen bëny cī Nhialic lōc.”

*Jethu aci guäpde rot waanj
(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)*

²⁸ Nawēn nün kabët cök cī yen kakkä lueel, ke Jethu cəl Pīter ku Jemith ku jəl a Joon, ku lek gōt nhom bik la röök. ²⁹ Tēwēn röök yen ke wanjenyin, ku yer aläthke apei bik la diardiar. ³⁰ Kaam thiin awēn ke röör tul ku jieemkē kek ye. Ku keek aake ye yi Mothith ku Elija. ³¹ Keek aaci bën ke la

gup dhëëñ Nhialic ku jiεemkë tënë Jethu të bï yen la thou thïn Jeruthalem, rin bï yen kë wïc Nhialic jäl thöl. ³² Ku Pîter kek koc awën cath ke ye, aake ye nün muör puöth. Nawën liepkë kenyin ke tiij lec Jethu, ku röör karou ke kääc yeljöm. ³³ Nawën jiël ë röörkä, ke lueel Pîter tënë Jethu, “Bëny, apath buk rëer ë tën. Yok aabï duël kadiäk looi tök tënë yi, ku tök kek Mothith ku töj dët kek Elija.”

(Kënë jiεem yen këya, ee kuc kënë bï lueel.)

³⁴ Kaam wën ñot jiεem yen, go kecït rur piny paat abi ciën të yekë tiij. Gokë riööc wën kum rur ke piny. ³⁵ Ku pinkë Nhialic ke jam luäät yic elä, “Kënë ë Wëndië, yen aca lõc, piεnkë wëtde.” ³⁶ Nawën cïk röl ben pinj, ke ye Jethu yen tiijkë ë rot. Go koc Jethu buoøth käkkä muk kepuöth ku cïk ke lëk raan dët.

*Jethu aci dhöj la guöp jønjrac kony
(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)*

³⁷ Nawën dhukkë piny gøt nhom aköl dëëtë, ke lor koc juëc apei. ³⁸ Kaam awën ke raan tök thän awën yic, cöt ke cie röl jøt ku lueel, “Raan piööc, yïn aläj bä manhdie tiij, yen ë mänh töj tö yanhom. ³⁹ Të dëm ë jøj ye, ka dhiau nyin yic, ku wit piny ku leth ku yïk thok ayöök. Jøj kënë aciï ye lac päl piny, ku aye col anäk rot apei. ⁴⁰ Yen aci kockun yï buoøth lön bïk cuop wei yeguöp, ku akëckë lëu.”

⁴¹ Go Jethu lëk ke, “Wek koc cie lac gam, ba rëer ke we, ke ya ciï guöp la cut wëlkun?” Ku lëk wun meth, “Bëei manhdü tën.”

⁴² Kaam wën le dhöök tënë Jethu, ke wit jøk piny ku leth. Go Jethu jøk yööök bï jäl yeguöp, ku kony

dhök bï pial. Ku lëk wun bï jäl kek ye. ⁴³ Ku jäl raan
ëbën gäi riel Nhialic.

*Jethu aci ben jam ë Thuonde
(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)*

Tëwën ɻot rëer koc ke cï gäi käjuëc cï looi, ke lueel
tënë atuööcke, ⁴⁴ “Piëjkë wëlka apath ku calkë ke
aa lööny wepuöth, rin Manh Raan abi thön koc bï
ye nök.”

⁴⁵ Ku kocken ye buoøth aake këc wët kënë deet
yic, wët écii moony tënë ke rin bïk cïi det yic. Ku
keek aake cï riööc bïk thiëec kë cï lueel.

*Koc Jethu buoøth aaci wët teer
(Mt 18:1-3; Mk 9:33-37)*

⁴⁶ Nawën ke koc ye buoøth teer wët lën yenja
kamken yen dít apëi. ⁴⁷ Ku Jethu è njic kë tö kepuöth.
Ku däm meth ku cäl akääc yelööm. ⁴⁸ Ku lëk ke,
“Raan manh koor cït manh kënë lor è riënnkië, acä
lor. Ku raan ya lor, acie yen ye lor, ee Wä Aciën è
toc ya. Rin raan koor kamkun ëbën, yen è raandit.”

*Raan cïi yo man è raanda
(Mk 9:38-40)*

⁴⁹ Nawën ka atuny cäl Joon bë tënë Jethu ku
lëk ye, “Bëny, yok aaci mony dët tüj keye jakrec
cuop wei koc gup è riënnku, ku acuk pëen rin acie
raanda.” ⁵⁰ Go Jethu lëk ye kek atuuc kök aya,
“Duökkë ye pëen, rin raan cïi we man è raandun.”

Jethu akëc koc Thamaria lor

⁵¹ Nawën cï nïn bï Jethu yäth nhial thiëk, go tak
bï dhiel la Jeruthalem. ⁵² Ku tooc koc yenhom
tueñ bïk të bï kek la nyuc thïn la guiir pan tö wun

Thamaria. ⁵³ Go koc pan awen kuec rin nje kek ye lén Jethu ala Jeruthalem.* ⁵⁴ Nawen le koc Jethu buoath, Jemith ku Joon, nje lén ci koc baai kuec bïk Jethu lor ke luelkë, “Bëny, cuk mac cal abö piny nhial bi pan kënë rac?” ⁵⁵ Go Jethu ke duom thook piny, ⁵⁶ ku berke pan dët tø tueñ.

*Raan buoath Jethu adhil puou riel
(Mt 8:19-22)*

⁵⁷ Tewen kueny kek dhel yic, ke ram kek mony dët ci ye ben lek Jethu elä, “Yin aba biaath kuat te ler yin thin.” ⁵⁸ Go Jethu beeér, “Luony aa la yootken yekë ke wuut, ku diet par aa la yootken aya. Ku yen Manh Raan yen acin baai pinynhom ten.”

⁵⁹ Ku lueel Jethu tenë mony dët, “Buoth ya.” Go beeér, “Bëny, cal yen akon wa la thijsk.” ⁶⁰ Go Jethu beeér, “Cal koc cit koc ci thou aa thiak kacken, ku yin baaer ba Wet Puoth Yam ben la piööc.”

⁶¹ Ku lueel mony dët, “Yin aba buoath Bëny, ku cal yen akon kackie la töön.” ⁶² Go Jethu lek ye, “Yin acit raan dhie pur, na tñ raan dët cath, ke cuet pur piny ku keen nhom ku ruec. Këya, raan ye kak kök nyaai luoi ca guiér ye yic, acin këpuoath leu bi looi rin baañy Nhialic.”

10

Luoi koc thiärdhorou ku rou

¹ Nawen e kënë cök, ke Jethu kuany koc kök kathiärdhorou ku rou kam koc ye buoath, ku tooc ke tueñ bi koc karou aa cath, bïk la gæth ku beeí ke

* ^{9:53} Koc Itharel la luanj Nhialic Jeruthalem, aake ci koc Thamaria ye lor rin meen kek röt. ^{9:54} 2Bj 1:9-16 ^{9:61} 1Bj 19:20

bii yen la thün yiic. ² Ku lëk ke, “Käk tem ajuëc ku koc luoi aa lik. Röökkë Bëny la nhom käk tem bii koc luoi cöl aa juak röt. ³ Lak! Ku njieckë, wek atuuac cümen amël ë kam gal. ⁴ Duökkë wëeu ku jøkgoo ku war kök muk. Ku duökkë ye köjc dhöл yiic bæk koc aa muööth. ⁵ Të yeet wek baai ke kanjkë lueel, ‘Koc baai yakë döör.’ ⁶ Ku na ye koc rëer ë pan koc nhiar döör, ke röökkun aabii ke dööc. Ku na yekë koc man döör, ke röökkun aaciï ke bii kony. ⁷ Ku yakë rëer ë pan ku miëthkë ku dëkkë käk yekë yiék we, rin apath bii raan lui ariöpde yök. Duökkë ye jäl pan ku lak pan. ⁸ Na lor koc gen ci wek la thün we, ke we cam kuat miëth cik gäm we. ⁹ Ku kuonykë koc tuany ku lëkkë ke, ‘Bääny Nhialic aci thiök ke we.’ ¹⁰ Ku na lak gen ciï we ye lor thün, ke we jiël ku luelkë, ¹¹ ‘Yok aabii tör gendun teñ wei yocök bii dööj kek we.’ Ku dhielkë deet apath, bääny Nhialic aci thiök. ¹² Awuöc bii Nhialic tém koc Thidon aköl luñdit abi kuur tënë awuöc bii tém koc ë gen.

*Geeeth këc luoi kärec puul thin
(Mt 11:20-24)*

¹³ “Wek koc gen Koradhin ku Bethaida, wek aa tiit kärec apei, rin käjuëc jäŋ göi cäk tüj ci ke looi geeethkun yiic, ku ke ci looi Tire ku Thidon, geeeth wääär ceñ koc rac, njuöt koc ë geeethkä aaci kepuöth dhuök ciëen theer, ku pälkë luoi kärec. ¹⁴ Ku Nhialic abi we tém awuöcdit Aköl luñdit, awuöc bii dit apei tënë awuöc bii tém koc Tire ku Thidon. ¹⁵ Ku wek

10:2 Mt 9:37-38 **10:3** Mt 10:16 **10:4** Ith 10:7-14; Mk 6:8-11;
Lk 9:3-5 **10:7** 1Kor 9:14; 1Tim 5:18 **10:11** Luoi 13:51 **10:12**
Cäk 19:24-28; Mt 11:24; 10:15 **10:13** Ith 23:1-18; Edhe 26:1-28:26;
Juel 3:4-8; Amo 1:9-10; Dhäk 9:2-4

koc Kapernaum yakë tak lön bï we jat nhial? Wek aabi cuat pan mac.”

16 Ku lueel Jethu tënë koc wën cï tooc, “Raan piñ wëtdun ë wëtdiñ piñ, ku raan we dhöl gup acä dhöl guöp, ku raan dhäl yaguöp ë raan toc ya dhöl guöp.”

Koc wën cï tooc aaci dhuk

17 Go koc thiärdhorou ku rou wën dhuk ke cï puöth miët ku luelkë, “Bëny agut jakrec aya aaci wëtda piñ ë riënkü.” **18** Go Jethu lëk ke, “Riel jënjrac aaci riääk ku tiëñ ke lööny piny cimën many nhial. **19** Wek aca yiëk riel bï wek aa cath käpieny ku kith nhüüm ë path. Ku wek aca yiëk riel wër wek aleikun ku koc man we. Ku acin kë køj we nök. **20** Ku duökkë puöth jol miët rin cï jakrec wëtdun piñ, miëtkë puöth rin cï riënkun göt pan Nhialic.”

Jethu amit puöu

(Mt 11:25-27; 13:16-17)

21 Nawën ke Wëi Nhialic col Jethu amit puöu ku lueel, “Wä, Bëny nhial ku piny! Yin aleec rin cï yïn käk cï thiaan tënë koc ñic käj cï piöc, nyuöth koc kor këc piöc. Ee tede, Wä, yen ë kën yï yuum puöu. **22** Kériëec ebën aaci Wä gäm ya. Acin raan ñic Wënde ë Wun ë rot, ku acin raan ñic Wun ë Wënde ku koc cï Wënde loc bï nyuöth ke.”

23 Tëwën rëer Jethu kek kocken ye buøeth ë röt, ke wël yenhom ke ku lueel, “Wek aala gup duaar bæk käk tiëñkë tij. **24** Ku alëk we, écí koc juëc käk Nhialic tij ku bänkydit wïc bïk käk yakë tijkä tij, ku aa këckë ke tij. Ku ë cïk wïc aya bïk käk yakë piñ, piñ, ku aa këckë ke piñ.”

10:15 Ith 14:13-15 **10:16** Mt 10:40; Mk 9:37; Lk 9:48; Jn 13:20

10:19 Wk 91:13 **10:22** Jn 3:35; 10:15

Kääy raan path pan Thamaria

²⁵ Raan piööc ë löj koc Itharel, écii bën ku wïc bï Jethu deep ë wët ku thiëec, “Raan piööc, yeñö ba looi ba pïr akölriëec ëbën pan Nhialic?” ²⁶ Go Jethu bëer, “Ye Löj Mothith lueel këdë ë wët kënë? Yeñö ye deet yic thiin?”

²⁷ Go bëer, “Yin adhil Nhialic Bänydu nhiaar yïpuöu ëbën, ku wëiku ëbën, ku yïnhom ëbën, ku nhiar raan dët cïmën nhieer yïn rot.”

²⁸ Go Jethu lueel, “Aca ñiec bëer. Loi käkkä, ku pïr pan Nhialic akölriëec ëbën aba yök.”

²⁹ Go monytui wïc bï wët deet apath rin wïc yen ye bï rot kony, ku ben Jethu thiëec, “Raandiën ba nhiaar yeña?”

³⁰ Go Jethu bëer ku lueel, “Monytui, ke ye raan Itharel, écii jäl Jeruthalem bï la Jeriko. Go rïm ke cuër dhël yic ku rumkë aläthke ku wëëuke ëbën, ku näkkë ku jalkë nyääj piny ke duér thou. ³¹ Nawën ke raan kák Nhialic, ke ye raan Itharel, bö ke kuany dhël kënë yic, go monytui tüj ku wëen thok piiny. ³² Nawën ke raan dhiënh Lebï ben bën, go mony kënë tüj ku bëer. ³³ Go raan pan Thamaria bën ke kuany ë dhël kënë yic. Nawën tüj mony kënë piiny ke ñeer yic. ³⁴ Go rot cuët ye, ku muoç yöntöök yiic miök ku muön abiëc ku der keyiic, ku jöt akaja köu ku yëth pan jööl, ku rëer yelööm ë wëér wën. ³⁵ Nayon nhiäk, ke gëm wëëu tënë raan lui pan jööl ku lëk ye, ‘Lök mony kën töök apath, na la dhuk ku le wëëu ca lök muör ë riënke të lik wëëukië, ka ba bën cool.’ ”

10:25 Mt 22:35-40; Mk 12:28-34 **10:27** Leb 19:18; L.rou 6:5

10:28 Leb 18:5 **10:34** 2Lék 28:15

³⁶ Ku wit Jethu wëtde ku lueel ëlä, “Na ye yi, ke raan cï cuër baŋ, yenja kam koc awën kadiäk ë raande?” ³⁷ Go lueel, “Raan cï ye kony yen ë raande.” Go Jethu lueel, “Loor, ku ye luui këya.”

Martha kek Maria

³⁸ Tëwén cieth Jethu kek atuööcke ke la Jeruthalem, gokë nyuc gen thiin tõ dhël yic. Go tiŋ cöl Martha ke yäth baai. ³⁹ Ku Martha a la nyankën cöl Maria, cï bën nyuc Jethu lõõm bï piööcde piŋ. ⁴⁰ Go Martha pušu riääk rin këc Maria ye kony luoi miëth tënë jööл. Go bën tënë Jethu ku lueel, “Bëny, ye këpath yen looi nyankäi cï yen ya päl luoi ë rot tëthær awën? Lëk ye bä bën kony.”

⁴¹ Go Bänyda bëer ku lueel, “Yin Martha, yin adieer rin awic ba käjuëc tõ yipuöu looi ëbën, ⁴² ku ë tök yen aril, Maria acä abaŋ ηueen kuëny bei, ku acii bï nyaai tënë ye.”

11

*Jethu anyuth yo të bï yok aa röök thïn
(Mt 6:9-13; 7:7-11)*

¹ Yon akäl tök Jethu ë röök, nawën cï röökde jal thök, ke lueel raan tök kam kocken ye buoath tënë ye, “Bëny, piööc yo të bï yok aa röök thïn, cimën wäär cï Joon raan koc muac nhium kocken ye buoath piööc.” ² Go Jethu lëk ke, “Yakë lueel këlä të röök wek,

‘Wädan tõ nhial, bï riënku aleec.
Bï bäänydu bën yoyiic.

³ Muac yook miëth akölaköl.

⁴ Ku päl adumuöömkua piny tënë yook,

rin ye yok wët puöl tënë koc rëc yook.
Ku duk yook cöl athem kérac.’ ”

5-6 Ku ben Jethu lëk kocken ye buoath, “Tëdë, na yin ala mäthdu ku lör tënë ye waköu wëer ciel yic ku luel tënë ye, ‘Mäthdië gäm ya ayuöp kadiäk. Rin mäthdiën cï la keny aci bën paandië, ku yen acin miëth gäm ye.’ **7** Ku bëér yööt alən thün ku lueel, ‘Duk ya rëem nhom. Yot aci gur thok, ku yok aaci töc yok miëthkië. Yen acii rot ben jöt ba yi gäm ayuöp.’ **8** Ku la Jethu tueñ ku lueel, na cök alən cii monyë rot jöt bï gäm ayuöp rin yen mäthdu, ka njot bï rot jöt bï gäm kuat kë wic, rin yin acii guöp bï riööc ë ye, ku laor tueñ ke thiëc. **9** Këya alëk we, thiëc, ku abi Nhialic gäm yi, na wic këdäj tënë Nhialic ka yok. Ku ë tede aya, na gut yot thok, ka njany thok tënë yi. **10** Raan thiëc aye gäm ke wic, ku raan la kë wic aye yok. Ku yot aye njaany thok tënë raan wic ye. **11** Yeña kamkun na le meth, ku thiëec manhde miëth ke gëm këpiiny të wic yen rëc. **12** Ku na wic tuəñ ajith, ke dəm kieth ku gëm ye. **13** Na njieckë wek koc é luui kärec bæk miëthkun aa gäm käpath, ke cäk lëu bæk njic lön bï Wuurdun tō nhial ye njic apei bï Wëi Nhialic tuöc koc thiëc ye.”

*Jethu aye yöök lön le yen guöp jøñrac
(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)*

14 Nayən akäl tök ke Jethu ë cop jøñrac wei raan guöp, ku ëcie jam. Nawën cï jøñë jäl yeguöp ke mony awën jam. Go thän awën tō thün gäi apei, **15** ku lueel koc kôk, “Ee Beldhebul bëny jakrec yen ë ye yiëk riël bï ke aa cuöp wei.” **16** Ku ë wic koc kôk bïk deep wët, ku thiëckë bï kënë jän gõi looi,

bii nyuõth ke lõn ye Nhialic kakké gam. ¹⁷ Ku Jethu ë ñic kë yekë tak, go lëk ke, “Na tek koc paan tök keyiic ku therkë ë kamken, ke pan kënë abi riääk. Ku na tuum dhiënh tök yenhom aya ku therkë kamken ë röt, ke dhiënh kënë abi weær aya. ¹⁸ Kéya, na tek jakrec keyiic ku therkë ë kamken ke cii thök? Ayakë lueel lõn ye ÿen jakrec cuop wei riel ye Beldhebul gäm ya. ¹⁹ Ku na ye riel Beldhebul yen ye ÿen jakrec cuop wei, ke ye riel ña yen ye kockun yakë buoath ke cuop wei? Calkë ke aa lëk we yic. ²⁰ Ku na ye riel Nhialic yen ye ÿen jakrec cuop wei, ke ñieckë lõn ci bääny Nhialic bën tënë we.

²¹ “Na tit raan ril paande thok ë tõõj ku köt, ke kakké aacii nyieei. ²² Ku na mët raan dët ril, ka wer ye. Ku jõl kák muk bii yen rot tiit nyaai ebën, ku tek kák ci rum.

²³ “Raan këc rot mät ya acie raandië, ku raan cii ya kony bii koc lëk wët Nhialic, ee koc thiisi.

²⁴ “Të ci jõõrac jäl raan guöp, ee piny yööp tédët bii yen lõj thün. Na cïn té yök, ka lueel, ‘Yen abi dhuk tënë raan wääär jiël yen thün.’ ²⁵ Ku dhuk ku yök raan wääär, ke cít yön ci guiir yic apath, ²⁶ ku dhuk ku le bën kek jakrec apei kök kadhorou wär ye, ku lek yeguöp. Ku pïr ë raan kënë ë jäl rëec apei tënë pïrden tueñ.”

²⁷ Kaam wën jieem yen kälä, ke tik jam röldit koc yiic ku lëk ye, “Tinj ë dhiëth yï ku muk yï amit guöp apei.”

²⁸ Go Jethu bëer ku lueel, “Ee yic, ku koc mit gup alanden aa koc wët Nhialic piñ ku loikë.”

*Jethu akuec bï kënë jäj gõi looi
(Mt 12:38-42)*

29 Tëwën cï koc juëc kenhïim kut Jethu lëöm, ke lueel, “Yenjö be riëec akölë rëëc këlä? Ee riëec ye wic bï kënë jäj gõi tüj. Ku acin kë bï nyuôth ke. Ee kënë jäj gõi wäär cï rot looi tënë Jona yen abik tüj.

30 Cimën wäär cï Jona raan kák Nhialic tüj jäl a kit tënë koc Ninibe, käya Manh Raan abi jäl a kit tënë koc akölë ebën. **31** Tiŋ bëny wäär jiël pan Athia abi rot jöt aköl luñdit ku gëk riëec akölë, rin cï yen jäl temec apei bï wël puôth bënyñaknhom Tholomon la piŋ, ku yen jam kën, yen adit tënë Tholomon.

32 Aköl luñdit koc gen Ninibe aabi we gök rin cï kek kepuôth waär, ku pälkë luɔi kärec wäär cï Jona ke lëk. Ku alëk we, yen jam kënë, yen adit tënë Jona.

*Koc cï gam aacit awai ku mermer
(Mt 5:10; 6:22-28)*

33 “Acin raan cï mermer kaŋ yäth yöt ku kum nyin. Aye tööu tën ye yen yöt mer yic thiñ, bï piny amer tënë raan la yöt. **34** Puõn path acit nyin path. Raan path nyin ë daai apath, acii thöj kek raan cï coɔr cie daai apath. **35** Këya, luɔikë röt bæk puôth la cök, ku duɔkkë puôth coɔr. **36** Na yin ayer puõu, ke yin acit raan këc coɔr ë daai apath cimën dhie ye mac piny riaal.”

*Jethu ë koc piööc lööj ku Parathü lëk lon nhieem
kek
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)*

37 Nawën cï Jethu thök ë jam, ke coöl raan töj akut Parathï paande bïk la mïth, go la ku nyuuc ku mïth ke këc yecin ku yecök lõök cïmën ciëenj koc Itharel. **38** Kënë, aci raan akut Parathï wën la baai bën gõi apei. **39** Go Jethu lueel tënë ye, “Wek koc akut Parathï, aa wegup ayeer kek yakë lõök, ku piäthkun aaci thiänj kärec apei. **40** Koc cïn kë njieckë! Këc Nhialic yen cak guöp, puöu alonjthïn cak aya? **41** Biökruel aye nyuøath puön yer të muøoc yïn koc, ku acie miöc ye yïn biökruel nyuøath ë path.

42 “Të rëec yen thïn tënë we, koc akut Parathï. Wek aa Nhialic juër kälïk, kák cït tök ë thiäär yic käkkun yakë ke puur ë dum yiic, ku kuat wel kök ëbën. Ku wët la cök ku nhiër Nhialic akuöckë looi. Käkkä aa dhielkë looi, ku luøikë käkkä aya.

43 “Të rëec yen thïn tënë we, koc akut Parathï. Ayakë nhiaar bæk aa nyuc tueñ thöc kocdit nhïim tën amat, ku ye we muööth athëek yön ë yœc yiic. **44** Të rëec yen thïn tënë we, wek aa thöñ kek rëñ cïn kë ye ke njic, ye koc cath kenhïim ë path, ku kärec cïk thiaan keyiic piiny aaciñ njic.”

45 Nawën, ke raan tök koc piööc ë lööñ jöt rot ku lueel tënë ye, “Bëny, të jieem yïn këlä, ke yïn ë yo lat aya.”

46 Go Jethu bëër, “Wek koc piööc ë lööñ, kärec aa tit we aya. Wek aa koc piööc käril apei cie lëu bï ke looi. Ku wek aacie koc kony aya ë luøiden. **47** Të rëec yen thïn tënë we. Awëëñkui, wek aa rëñ path buth tënë koc kák Nhialic tïj, koc wäär nëk wärkun dït. **48** Acäk gam lön këwääär cï wärkun dït looi apath, ku na we tõ thïn njuöt wek cï näk aya. Rin aaci koc kák Nhialic tïj nök ku buöthkë räjken. **49** Ku rin ë wët

kënë yen aci Nhialic ye lëk we elä, ‘Wek aaba tuöc koc käkkië tüj ku atuuc. Ku wek aabü koc kök nök ku cuöpké koc kök wei.’ ⁵⁰ Riëec akölë abi tém awuöc rin ci yen koc käk Nhialic tüj nök tewäär cek piny yëet emen, ⁵¹ joak ë näæk Abel yet näæk Dhäkaria wäär näk luanj Nhialic. Ku ben Jethu lëk ke, riëec akölë abi tém awuöc rin ë käkkä ebën!

⁵² “Të reec yen thïn tënë we, wek aa yic moony tënë koc ku acäk ye gam kek week ë röt. Ku wek aa koc kök wic yic bïk gam gël!”

⁵³ Nawën wic Jethu bï jäl, ke jiëem koc akut Parathi ku koc piööc lööj guöp apei, ku thiëckë wël juëc ku wickë bï ke dhiel dhuk nhüüm, ⁵⁴ rin wic kek ye bïk deep wët bïk däm, të le yen wët reec lueel.

12

Duk riöc luelyic (Mt 10:26-27)

¹ Wën ci käkkä röt looi, ke koc juëc apeidit aake ci kenhüüm kut Jethu lëom abi ciën të ye cök cak la piny. Tewën ke Jethu køj jam tënë kocken ye buoþth ku lëk ke, “Tiëtkë röt, ku duökkë ye luui cimën koc akut Parathi, koc ë koc ruëeny. ² Acin kë ye moony arëk abi ciï tiëc. Tëdë ke lëu bï këdaj thiaan abi ciï njic. ³ Na cök a wët luel waköu ka njoñ piñ nhiäk aköl. Ku kériëec ebën cäk njäai weyith yööt alonthïn ke yot ci thiöök thok ajoñ ye koc kök piñ.

⁴ “Ku alëk we wek mäthkië, duökkë riöc koc guäpkun nök ë path. Aa we nök ku na lä ka cïn këdet ben kë looi. ⁵ Ee Nhialic yen adhil koc riööc,

rin na cī nök ka la riēl aya bī cuat pan mac. Alēk we, ee Nhialic ē rot yen adhil kōc riōōc. ⁶ Diet thii kor kadhiēc cüt amuōr, cīi ke ye yōōc wēēu lik? Ku acīn tök ē kamken cī Nhialic kanj muōr nhom, ⁷ agut nhiumkun tö yīnhom aŋic Nhialic akuēnden. Duōkkē riōōc, wek aa awär amuōr juēc.

⁸ “Alēk we, raan ye gam kōc nhium lōn ye yen raan Manh Raan, aba gam aya lōn ye yen raandiē atuuc Nhialic nhium. ⁹ Ku raan jēi kōc nhium lōn cīi yen ye raandiē, abī Manh Raan kuec aya atuuc Nhialic nhium.”

¹⁰ Ku ben Jethu lēk ke, “Kuat raan wēt rac lueel Manh Raan guōp abī pāl piny tēnē ye, ku raan lueel kērac Wēi Nhialic guōp, acīi bī kanj pāl piny tēnē ye.

¹¹ “Tē yēth yī tēn amat luk yic, bāny dīt ku bāny kor nhium, duk dieer tē bī yīn rot kuony thīn ku wēt ba lueel, ¹² rin Wēi Nhialic abī cōl aŋic kē ba lueel.”

Raan ajak kuc käy

¹³ Go mony dēt rot jēt kōc yiic ku lueel, “Bēny lēk wāmāäth bā yīēk abākkiē kāk cī wā nyāŋ yo yiic.”

¹⁴ Go Jethu bēer, “Māthdiē, yēja cā kuany ba ya bēny, ba käy tēk we?” ¹⁵ Ku lēk kōc awēn tö thīn, “Tiētkē rōt, duōkkē jīeek cōl arum wepuōth. Acīn raan rēer piērde yecin cōk alōn le yen käjuēc.”

¹⁶ Ku lēk ke kääy kēnē, “Theer raan ajak ē tö thīn, ku duōmde ēci luōk rap juēc apei. ¹⁷ Go jal jam ku lueel, ‘Yenjō ba jal looi? Yēn acīn duēl lääu yic bī yen ke tööu thīn.’ ¹⁸ Nawēn ke tek ku lueel, ‘Kē ba looi akin. Duēl kēnē aba ḥaany, ku bēn duēldit apei looi bī yen rap ku kāk kōk baai tääu thīn. ¹⁹ Ku jal

lëk rot yatök. Mony mit guöp, yïn ala müith juëc apei bï run juëc nök, jol pïr apath, miëthë ku dëkkë, ku jol puöu mlet!' ²⁰ Go Nhialic lëk ye, ‘Raan kuc käj! Ee wëer kënë, yïn abi thou ku käjuëc ca täu rot kë, bik lök aa käk ë ña?’ ”

²¹ Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Kënë, yen ë rot looi tënë koc käjuëc tööu ë riënen, ku acin jieek Nhialic tõ kepuöth.”

Raan adhil Nhialic ñëööth

(Mt 6:26-34)

²² Ku wël Jethu yenhom kocken ye buoäth ku lueel, “Këya alëk we, bæk röt cüi col anëk dieer kë bæk cam bæk pïr. Ku dieerkë aya käk bæk ceñ. ²³ Wëi anuëen tënë miëth, ku guöp raan anuëen tënë alëth. ²⁴ Daaikë diet pär nhial, aacie pur rap ku temkë ke, ku tëëukë ke atuëk yic, ku aa ñot ke pïr rin ye Nhialic ke yiëk miëth. Ku wek aa ñuëen apei tënë ke. ²⁵ Yenja kamkun na diir ë wëike ke juak ruönke? ²⁶ Na cäk käk thiikä ye lëu, yenjo ye wek dieer käk kök? ²⁷ Tiëñkë yëk cil të dhëëñ kek thïn, aacie luui ku aacie luui alëth. Ku alëk we na cok a bënyñaknhom Tholomon cimënden wäär ë bäänyde yic, ëcii la alëth la kit dhëëñ cimën yäj tök ë yökkë yic. ²⁸ Ku na ye Nhialic wel cil ë path col adhëëñ këlä, wel tö thïn akölë ku na nhiäk nün lik ke ril wei ku took ke mac, ke Nhialic cüi we bï kuëec nhium, wek aa koc la gam thin koor.

²⁹ “Duökkë wenhuum ye yiëk kë bæk cam ku kë dekkë akölaköl. ³⁰ Aa koc kuc wët Nhialic pinynom ë tën kek aa kepuöth yiëk käkkä. Ku Nhialic

Wuurdun anjc lön wic wek käkkä. ³¹ Na ye këya, yakë ke wic käk bääny Nhialic, ku aabï yiëk we aya.

*Jieek cie rop atö pan Nhialic
(Mt 6:19-21)*

³² “Duökkë riöc wek koc buoth ya rin Wuurdun amit puöu bi we yiëk è bäänyë. ³³ Yaackë käkkun ku gämke wëeu koc ñöñ. Kënë abï jaakdun juak yic pan Nhialic. Ku jieek pan Nhialic acie thök, ku acie riäak cimën jieek pinyhom, rin acin cuër tø thïn. Ku acii aruop ye rac. ³⁴ Ku piändu abï ya rëér akölaköl tø töu jaakdu thïn.

Rëér yï cï rot guir

³⁵ “Rëér yï cï rot guir akölaköl, ku rëér yï muk mermer rin kuat kë bi rot looi bi yön waköu, ³⁶ cimën alony lui baai tit bányden cï la yan thiëek yic ke bi dhuk baai. Na bi ke go yöt guo ñaany thok tënë ye. ³⁷ Aloony mit gup aa loony ye bányden yön ke tit tø dhuk yen baai. Alëk we alanden, bëny abä alanhden luoi ruöök, ku col ke aa nyuc bik mith ku luui tënë ke. ³⁸ Tëdë, ke bëny abï dhuk baai wëér ciel yic, tëdë ke dhuk bëëk è piny. Ku aloony mit gup aa loony bi bány yön ke tit. ³⁹ Wek aa lëu kënë bæk deet yic è röt. Na raan ye wëér alöñ bi cuär bën njic, ka rëér ke yiën bi cuär kakké cüü kual. ⁴⁰ Ke week aya rëérke we tit, rin wek aa kuc aköl bi Manh Raan bën.”

⁴¹ Go Pieter lueel, “Bëny, ye yok lëk è kään kënë aye koc èbën?” ⁴² Go Bëny dhuk nhom ku lueel, “Na ye këya, yeña alony path ku njic käj apei? Yeen alony bi bëny nyään kakké yiic paande, bi kacke ya gäm

miëth akölaköl. ⁴³ Alony mit guöp alony bï bëny yok ke loi luɔide apath të dhuk yen. ⁴⁴ Alëk we, abi alony kënë tääu kakké yiic èbën. ⁴⁵ Ku na ye alony ye tak lön cii bányde bï lac dhuk. Ku ye rëér ke näk aloony kök, röör ku diää. Ku ye cool ke mith ku dëk abi wieet. ⁴⁶ Ke bányde abi la luät yeguöp aköl cii ye tak lön yen aköl bï yen bën. Ku yeen abi bëny tém awuöcdit ku met të rëér koc rec thün.

⁴⁷ “Ku aluanj njic kë wïc bányde bï looi, ku rëér ke cii rot guir bï kë wïc bëny looi, ka bï tém awuöcdit apei. ⁴⁸ Ku aluanj kuc kë wïc bányde ku looi awuöc bï yen that thün, ka bï ya awuöc koor. Käjuëc aa wïc ténë raan cï gäm käjuëc, ku raan cï gäm käjuëc apei awïc käjuëc apei ténë ye. ⁴⁹ Yen aci bën ba piny bën cuöny. Ku anhiaar diët cï dëp theer. ⁵⁰ Yen attiit kérac apei, yen abi gum ku rem ya apei yet aköl bï kënë thök. ⁵¹ Yakë tak lön cï yen bën ba döör bën looi pinynhom? Alëk we acie ye. Ee lön bï koc keyiic tek. ⁵² Many la yic koc kadhiëc abi yeyic tek. Koc kadiäk aabä nhiaar ku man rou ya. Tëdë, koc karou aabä nhiaar ku man koc kadiäk ya. ⁵³ Mith röör kek wärken aabi kenhüüm tuööm è riëncië. Ku yen è lön nyiir kek märken. Ku man athiéëk kek tüj wënde aabi röt maan aya.”

⁵⁴ Ku ben Jethu lëk thän awën tø thün, “Na tiënjë luät nhial, ka guækë lueel lön deñ abi tuëny, ku tueny ayic. ⁵⁵ Ku na ðom bï la dïl, ku ruel aköl apei, ka luelkë lön bï piny tuöc, ku tuc ayic. ⁵⁶ Yenja wiëckë bæk ruëeny! Awëëjkui? Wek aa kë bï rot looi njic të tüj wek käkkä nhial. Ku cäk kë loi rot èmën njic ayic?

⁵⁷ “Yeŋö cii wek yic bæk looi ye njic? ⁵⁸ Cimën na yëth raan yi luk yic, ke yi lœc wët waarr yic, ku döörkë ke këc yi guo yäth luk yic. Na cii lœc looi këlä, ka yëth yi luk yic tënë bany, ku bëny abi la thön apuruuk, ku mac yi. ⁵⁹ Alëk yi, yin acii bi kaŋ lony, yet të bi yin këthiin köny tënë yi kaŋ cool.”

13

Na cii luɔi kärec päl ke yin acii pür

¹ Nawën ke koc bö tënë Jethu, ku lëkkë ye lön ci banydit Pilato koc Galilia col anäk, koc ke ci kæk juérkë Nhialic la nök luanj Nhialic Jeruthalem. ² Go Jethu bëer. “Yakë tak lön koc Galilia ci nök emen aa kärec apei wér kek koc Galilia kök looi? ³ Acie yic! Ku cäk njic lön wek aabi thou aya cimenden, të cii wek kärec yakë looi päl, ku wëlkë wepuöth Nhialic? ⁴ Ku na koc wäär kathiäär ku bët wïk yön bääär apei kenhüüm Thiloam bïk thou ebën, ye kek koc kärec looi Jeruthalem kepëc? ⁵ Aacie ke! Ku alëk we, na cäk luɔi kärec päl, ke wek aabi thou ebën cimenden.”

Kääŋ tim cie luɔk

⁶ Go Jethu ke lëk kääŋ kënë, “Monytui écii tim luɔk com duomde. Nawën thööj të ci yen luɔk, ke bö bi bën bet. Go ciën mith yön yehom. ⁷ Go puöu riääk apei, ku lëk raan lui dom yic bi yep wei, ku lëk ye, ‘Aca tiit run kadiäk ku acin manh töj ca yön yehom. Yenjö pël ye bi dom rooc è path ke cie luɔk?’ ⁸ Go raan è luɔi bëer, ‘Bëny, päl è ruöön töj kënë è path, aba guiir ku tääu dhiäap yecök. ⁹ Na lok ruööntui ka path, ku na cii lok, ka jol col ayep.’”

Jethu aci tiŋ tuany kony aköl cii koc ye luui

10 Tëwën aköl cii koc ye luui ke Jethu piööc tén amat koc Itharel, **11** ke tik ë tō thín ke la guöp jøñrac ci ye dhoñ köu, bï yeköu cii ye jöt ruöön thiäär ku bët. **12** Nawën tüj Jethu ke cœäl ku lëk ye, “Tik, yïn aci kony.” **13** Ku tœeu yecin yeköu. Ku kaam thiin awën ke la köu cök. Go Nhialic leec.

14 Ku raandit tén amat ëci puöu dak apei rin ci Jethu ye kony aköl cii koc ye luui. Ku lëk koc awën tō thín, “Yok aa la nïn kadätem ye koc luui. Ke raan aléu bï bën akäl tök kam ë nïnkä yiic bï bën kony, ku acie aköl cii koc ye luui.”

15 Go Bëny bëer ke tœn guöp, “Aa wek koc la gup ruëeny! Le raan tök ë kamkun cie yäkke ye lony aköl cii koc ye luui bï ke la wiëc wal ku pii? **16** Ku tiñ kënë, nyan many Abaram ci bëny jak dhoñ köu, bï ya reëer ke duəl ë runkä kathiäär ku bët, cii path bï kony aköl cii koc ye luui bï la cök?” **17** Tëwën lueel yen ye këlä, ke koc awën man ye yär gup, ku mit thän diüt awën tō thín puöth käk koc göi ci Jethu looi.

*Kääj käu koor nyin ye tiemde dit apei
(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)*

18 Ku la Jethu tueñ ke jam ku lueel, “Bääny Nhialic cït ñö? Yenjö ba thööñ ke ye? **19** Aba thööñ manh tim koor nyin ci raan com duomde. Go dit abi ya tim dïttet ye diët yöötken yïk kérke köth.”

20 Ku ben lueel, “Yenjö ba ben thööñ bääny Nhialic? **21** Acit lon ci tik puor ayumdit tet yic, na lä ke piäär ëbën.”

*Kuany dhël la pan Nhialic yic
(Mt 7:13-14, 21-23)*

22 Ku bër Jethu ke kuany gεεth ku bëei yiic ke la Jeruthalem. **23** Go raan tök thiëec, “Bëny! Le koc lik bï poth bïk la pan Nhialic?”

Go Jethu bëer, **24** “Thamkë bæk bak dhël ye koc gum thïn yic, rin alëk we lön wïc koc juëc ye bïk la alonthïn, ku acik bï lëu. **25** Të jöt wun baai rot ku riit yöt thok, wek aabi kööc ayeer ku jälkë yöt tœñ thok ku luelkë, ‘Bëny, ñany yöt thok tënë yo,’ ku abi bëer tënë we, ‘Akuõc të bïi wek thïn.’ **26** Ku abäk lëk ye, ‘Yok aaci mith ku dëkku kek yi, ku yïn aci piööc ë gεεthkua yiic!’ **27** Ku abi dhuk nhom ku lueel, ‘Alëk we bæk piñ, wek aaci bö yöt rin wek aacä ñic. Jälkë, koc luui ë kärec!’ **28** Ku të ci yi cuop wei, ke yïn ariääk puöu ku dhiau aba yïthok a kac të tij yïn Abaram, ku Ithäk ku Jakop ku koc kák Nhialic tij, ke rëer bääny Nhialic yic pan Nhialic, ku gël yi wei thïn! **29** Ku koc aabi bén pinynhom èbën ku camkë yan bääny Nhialic. **30** Ku koc tø ciëen ëmën aabi tø tueñ. Ku koc tø tueñ aabi dhuk ciëen.”

*Jethu ku Antipäth Yërot
(Mt 23:37-39)*

31 Tëen, ke koc akut Parathï bö tënë Jethu ku lëkkë ye, “Jäl ë tën rin bëny Antipäth Yërot awïc bï yi nök.”

32 Go Jethu lueel, “Lak ku lëkkë raan la guöp awandit lön yen abi la tueñ akölë ayi ffiäk ya cop jakrec wei koc gup, ku luoi kák jäñ göi ye yen koc kony. Ku na ye nün diäk ke yen abi luɔidië thöl pinynhom. **33** Ku akölë ku ffiäk ku aköl dëëtë, yen ala tueñ ya lui rin aci path bï raan kák Nhialic tij nök tëdët cie Jeruthalem.

13:27 Wk 6:8 **13:28** Mt 22:13; 25:30 **13:29** Mt 8:11-12

13:30 Mt 19:30; 20:16; Mk 10:31

34 “Koc Jeruthalem! Koc Jeruthalem! Koc ë koc käk Nhialic tij nök, ku biöökkë koc cï tuöc we aleel. Ye arakdë cï yen ye wic ba we kuöt yiic, ku kuony we cimën adhie ye ajith miëthke kuöm piny yewuöök, ku wek aaci kuec.

35 Nhialic abi we nyän pandun. Ku athön we bæk njic, wek aaci ya bï bët tij yet aköl bï wek röt guir, ku luorkë ya yai ke yakë lueel, ‘Lecku raan bö rin Bänyda.’ ”

14

Jethu aci raan tuany kony

1 Nawën ke Jethu la pan raan akut Parathii aköl cii koc ye luui bï la mith. Ku koc ke tö thün aake döt Jethu apei.

2 Go raan cï but yööm ku kök ebën bën ténë ye.

3 Go Jethu jam ku thiëec koc piööc ë lööy ku koc akut Parathii, “Cï löy pëen bï raan tuany kony aköl cii koc ye luui tédë ke kony?” **4** Gokë cii bëer. Go Jethu mony awën cœl ku kony ku cœl ajiël. **5** Ku jol lëk ke, “Yeja kamkun ë tén, na cï manhde, ayi wënde lööny yiith aköl cii koc ye luui, ke pél yiith ku cii bii bei nyin yic?” **6** Ku wët kënë aci ke nyöy nhüüm kë bëer kek ye.

7 Wën cï yen ye tij aya ke jööl awën cï cœl aaye njek teden nyuuc yen thün lœc, ke luel kääy kënë, **8** “Të cï yi cœl yai yic, duk la ku nyuc tén kœcdit, tédë ke raan ben dit ténë yi aci cœl aya. **9** Na bii, ke raan awën cœl we wedhie abi yöök ba rot jot ba thööc päl ye. Ku yin abi jäl dhuk thöc tö ciëen yiic ke yi cï guöp yär. **10** Të cï yi cœl, ke yi la ku nyuc thöc tö ciëen yiic

rin na la raan la baai bën, ka bö tënë yï ku lueel, ‘Jot rot, bääär tueŋ tën mäthdië.’ Kënë abï cöl athiek yic jööl nhüüm ebën. ¹¹ Këya, kuat raan düt puöu rot yäth tueŋ ë rot abï Nhialic dhuök ciëen, ku raan lir puöu ë rot dhuök ciëen abï Nhialic yäth tueŋ.”

¹² Ku lueel Jethu tënë mony awën cï ye gaoŋ, “Na loi miëth bï yïn koc gaoŋ, ke duk ke cöl mäthku ku paan moor, ku koc ruääi kek yi ku koc ajieek thiëek bääikun, rin aabï ben cœl. Ku na looi rot këya, ke kewäär ca luɔi ke yen acolkë tënë yï. ¹³ Na loi miëth cœl yïn koc, ke cöl ke koc ñoŋ, ku koc cï duany, ku koc cï ñol ku cöör, ¹⁴ rin na la koc röt jät thou yic akoldä, ke yïn abï Nhialic cuööt rin wäär cï yïn ke cœl koc cii ye lëu bïk miëéthku cool.”

*Jethu aci bääny Nhialic thöŋ yan thiëek
(Mt 22:1-10)*

¹⁵ Go mony dët mith kek koc lueel tënë Jethu wën pïŋ yen kënë, “Koc mit gup aa koc bï cœl yai yic, bääny Nhialic yic.”

¹⁶ Go Jethu lëk ye, “Monytui eci yandit apei looi ku cœl koc juëc. ¹⁷ Nawën cï müith yai guir, ke toc aluonyde bï koc wïc ke yai yic la cœl, ‘Bäk, keriëec ebën aci thök ë guier.’ ¹⁸ Gokë wël juëc lueel kedhie bï kek kenhüüm kôl. Ku lueel raan wën cï alony kan yön elä, ‘Yen aci piny yooç, ku yön adhil la ba la tüŋ. Loor ku lëk bëny lön acin kë maan yen cii yön la yai yic.’ ¹⁹ Ku lueel raandët, ‘Yen aci miöör kathiäär ye koc pur yooç, yön ala ba ke la them, loor lëk bëny lön acin kë maan tënë ye.’ ²⁰ Ku lueel raan ye koc diäk, ‘Yen aci piac döm nya, acä lëu ba la yai yic.’

21 “Go alony dhuk baai ku le wëlkä lëk bányde. Go bányde pušu riääk ku lëk aluənyde, ‘Loor dhöl yiic ku kam bëëi geeu, ku cəl kəc lüm dhöl yiic ku kəc cï duany, ku kəc cï ḥəl ku cöör bïk bën.’ **22** Go alony lueel, ‘Bëny, kë ca lëk ya aca looi ku piny aŋot lääu.’ **23** Go bëny bën lëk aluənyde, ‘Loor kuany baai yic ku dhöl yiic geeu, ku lëk kəc ḥbën bïk dhiel bën bï paandië thiäj. **24** Alëk yi, kəc wääär ca kanj cəoł acïn miëth yai bïk bën yök paandië!’ ”

*Kë dhil raan looi bï ya raan buøth Jethu
(Mt 10:37-38)*

25 Kəc juëc aake cath kek Jethu. Nawën ke wël yenhom kəc ku lueel, **26** “Na ye raan bɔ tënë ya, ku cii wun ku man ku tieŋde ku miëthke, ku wämäthakën ku nyiérakën, ku wëike man, ka cie raan buøth ya. **27** Ku raan cie gum ku buøøth ya, acii lëu bï ya raan buøth ya. **28** Na wïc raan bï yöndit bääär apei buth, yeŋjö bï kanj looi? Nadë ke cii wëeu muk bï kanj kuëen nyin bï ḥic lən le yen wëeu juëc bï yen yöt buth bï thöl? **29** Na jœk cök ku le ciën wëeu juëc bï yen ye thöl, ka bï kəc yöt tij ke këc thök aa bui, ku yekë lueel, **30** ‘Mony kënë aci yöt jœk bï buth ku akëc thäääp.’

31 “Na jöt bënyŋaknhom təŋ ke la apuruk tim thiäär bï la thør kek bënyŋaknhom dët la apuruk tim thiäär-rou, ke cii bï kanj tak lən bï yen təŋ lëu kek ë bëny kënë? **32** Na yök ke cii təŋ bï lëu, ka toc kəc ke bënyŋaknhom tui ḥot mec kek apuruɔɔkke bïk döör looi.” **33** Këlä aya, acïn raan kamkun lëu ye bï ya raan buøth ya agut të bï yen kakké kanj puɔl.

34 “Awai, apath. Ku na thöök köu alëi ke ben dhuök thïn këdë? **35** Awan cït kënë acie bëن piath. Aye puök wei. Piëŋkë të le wek yïth.”

15

Kääŋ amël cï määär (Mt 18:12-14)

1-2 Kœc ajuër kut ku kœc kärec looi aake cï bëن tënë Jethu bïk piööcde bëن piŋ. Ku kënë, ee këc kœc akut Parathi ku kœc piööc lööŋ nhiaar, rin ye Jethu kœc rec meen jäŋ lor, ku mith ke ke aya. **3** Goke lëk kääŋ kënë.

4 “Na la raan tök kamkun amääl buoöt, ku mär amäl tök, ke cïi thiärdhoŋuan ku dhoŋuan nyiëeŋ piny roor, ku le amäl töŋ cï määär kaŋ wïc yet të bï yen ye yok? **5** Ku na yok ka mit puöu apei ku jöt yekët. **6** Ku na le yet baai ka col mäthke ku kɔcken akeu nhom ku lëk ke, ‘Yen aci puöu miët rin cï yen amäldiën wäär cï määär yok. Loiku yai.’ **7** Këlä aya, miët puöu dït abi tö pan Nhialic, rin raan töŋ kërac looi cï yepuöu dhuök ciëen rin adumuöömk. Ku miët puöu kœc tö pan Nhialic, rin ë raan töŋ, aciï bï thööŋ kek miët puöu rin kœc path kathiärdhoŋuan ku dhoŋuan cïn awuöc cïk looi, bï kek kepuöth dhuök ciëen.”

8 “Tëdë, tik ala wëëth thiäär mïläŋ yer, ku mär wënh tök. Yenjö bï looi? Abi mac dëëp ku wïc apei arëk bï yot a weec yic agut të bï yen ye yok. **9** Të cï yen ye yok ka col mäthke ku kœc akeu ëbën ku lëk ke, ‘Yen amit puöu apei, wëëukiën wäär cï määär aaca yok. Loiku yai.’ **10** Këlä aya, atuuc Nhialic aa

puõth miet rin raan töj kärec looi cī yepuõu waarr
ku dhuk Nhialic."

Kääj manh cī määär

11 Ku la Jethu tuej ku lueel, "Monytui ë tö thïn ku
ë la wät karou. **12** Go wën koor lëk wun, 'Gäm ya käk
ba ték ya aköldä?' Go wun käj tek tënë ke. **13** Nawën
nün lik cök ke wën koor yäoc käkke ebën, ku jiël bï la
wun dët, wun cï yen wëeuke bën la thöl thïn dëj ë
määü ku wïcwïc adëjök. **14** Wën cï yen wëeü thöl ke
cõndit apei loi rot ye pan awën, ku jol rëér ke nëk
cök apei. **15** Nawën le käkke dhal ke lueek rot pan
raan tök ë koc pan awën. Go raan la baai cöl aye dir
baai biöök. Ku gäm ke kë camkë. **16** Ku ë ye wïc diët
cök ye yäac thiööñ kë ye dir cam, ku acin raan cii ye
gäm ye. **17** Nawën jol këreec cï looi tak yic yepuõu ke
lueel, 'Ye koc luai kadë tö tënë wä ë kuëth abi miëth
döñ piny, ku yenakin duér thou ë tën rin cök! **18** Yen
abi dhuk tënë wä ku lëk ye, wä yen acä awuõc looi
tënë Nhialic ku tënë yi. **19** Yen acii ben a cöl yi, loi
ya ke ya cüt alony ye riop.' **20** Ku jol jäl pan awën ku
dhuk tënë wun.

"Tëwën ñoot yen témec ke baai, ke tiñ wun ke bö.
Go puõu la yum ku riñ tënë ye ku peet yic ku cim
gäm. **21** Go wënde lueel, 'Wä yen aci kërac looi tënë
Nhialic ku tënë yi. Yen acii ben piath nadë ke ya
cöl ë yi.' **22** Go wun aluõonyke cööl ku lueel, 'Riëñkë!
Bëëikë alanh path ku tääukë yeköu. Ku cuëthkë cin
joth mïläñ töc ku tääukë war yecök. **23** Ku bëëikë
muõor thiin cuai apei ku näkkë bï yok yai looi, **24** rin
manhdiën kënë ë cüt mänh cï thou ku aci ben pïr.
Yeen ëci määär ku aci yok.' Ku jolkë yai cam.

²⁵ “Tëwën looi käkkä röt, wëndit ëci la luui dom yic. Nawën dhuk ku jøl bï baai dööt, ke piñ löör yic ku diér. ²⁶ Go aluony tök cœl ku thiëec kë diér koc baai. ²⁷ Go alony awën lëk ye, ‘Wämuuth aci bën, ku wuuri aci muoer wäär cuk muk apei bï cuai nök bï yai looi rin cï yen dhuk ke puɔ̄l guɔ̄p.’

²⁸ “Go wëndit puɔ̄u riääk apei ku kueec bï cïi la baai. Go wun bën tënë ye ku lëŋ bï la baai. ²⁹ Go lëk wun, ‘Yen aci luui apei ërunkä ebën tënë yi, ku acin töj ca lëk ya ba looi cï yen kaŋ kuec ba cïi loi. Ku ërunkä ebën acin mën manh ë thök ca kaŋ yiék ya bï yen luui yai yok mäthkië. ³⁰ Ku wën dhuk wëndu ke cï wëeuku la muör adëjök köth, ke yi loi yai ku näk muoer töj yen cuai apei yäkkua yiic.’ ³¹ Go wun bëer, ‘Manhdië, yin arëer kek ya akölaköl, ku kák muök ebën aa käkku. ³² Ku ë yic buk yai looi rin wämuuth ë cit manh cï thou, ku emën aci piīr, ee cï määr ku emën aci yön.’ ”

16

Kääŋ raan luɔ̄i kony rot ruëëny

¹ Ku ben Jethu lueel tënë kocken ye buoøth elä, “Wätheer raan ajak ë tö thïn, ku yeen ë la raan käkke guir baai, ku raan kënë ëci luom tënë ye rin cï yen wëeuke muör. ² Go cœl ku lueel, ‘Yeŋö kë ya piñ keye lueel ë rienu? Nyoth wëeu ca døm ku wëeu cï määr thook ebën, rin yin acii bï bën ñot yi lui tënë ya.’ ³ Go mony wën lueel yepuou elä, ‘Ba ñö looi të cop bëny ya luɔ̄idië yic? Yen akuc puɔ̄r ë dom ku yen abi guɔ̄p yär të ye yen lim. ⁴ Emën, kë ba looi aca jäl ñic, kë bï yen cœl ala koc juëc määth ke ya, bïk ya aa lor bääiken të cop ya wei luɔ̄idië yic.’

5 “Go koc la gup käny bänyde cœl ku lueel tënë raan cï kaŋ bën, ‘Käk bëny köny tënë yi yekë dë?’

6 Go lueel, ‘Yen akjony tönydit miök bian tök.’ Go raan käŋ guir baai lëk ye, ‘Kënë aci ya akuëndu, nyuc ku gät thiärdhiëc.’ **7** Ku thiëec raan dët, ‘Na yïn, käny tō yïguöp ye dë?’ Go lueel, ‘Ee gäny rap tiem tök.’ Go lëk raan wën, ‘Gät buot kabët.’

8 “Go wun baai raanden la guöp awan leec wën cï yen rot kony. Rin të ye riëec akölë käkken luɔoi thïn kamken aŋuëen tënë müth bääny Nhialic.” **9** Go Jethu la tueŋ ku jieem, “Këya alëk we, luɔikë jieek pinynhom bi wek ke la mëth, rin na la jaakdun thök ke wek aabi lor pïr akölriëec ébën yic. **10** Raan ñic kälik muk apath ë käjuëc ñiec muk aya, ku raan kuc kälik muk, acie käjuëc ë ñiec muk. **11** Na yïn acie käk ciεen pinynhom ë tën ñiec muk, ke yi bi deet puɔu këdë bi yi gäm jieek tō pan Nhialic? **12** Na yïn acie ñööth puɔu lɔn bi yïn kën raandä ñiec muk, ke yeŋa bi gäm kë cok a këdu?

13 “Acin alony lëu ye bi luui tënë bany karou, ka man raan tueŋ ku nhieer raan ye koc rou. Tëdë ka thek raan tueŋ ku dhël raan dët guöp. Acii raan lëu bi Nhialic ku jieek nhiar kedhie.”

14 Go koc akut Parathi, koc nhiar wëeu, käkkä piŋ ébën ku dɔlkë Jethu guöp. **15** Go Jethu lëk ke, “Wek aa röt nyuɔoth koc nhiiñ ciët wek koc path ku Nhialic aŋic kë tō wepuöth. Rin käk ye koc juëc yiëk kepuöth apei ciët kek ril, aaye Nhialic tñj ke kor.

16 “Wätheer agut tewäär tul Joon, koc aake ye löŋ Mothith ku wël cï koc käk Nhialic tñj gët, theek. Ku emën, Wët Puɔth Yam rin bääny Nhialic alëk koc, ku

awic kuat raan ëbën bï rot riëeny thïn. ¹⁷ Ee këya, apuol yic bï käk tõ nhial ku pinynhom riääk, tën të bï wët thiin koor tõ Löj yic cuat wei.

¹⁸ “Raan liöi tiënde ku thiëek tiñ dët, ka cä akor looi. Ku mony thiak tiñ cï muonyde liööi, ka cï akor looi aya.”

Raan cï jak kok miëth ku Ladhäro

¹⁹ Go Jethu kääj bën thööth ku lueel, “Raan tök ë tõ thïn ku ècï jak apei, ku ë ceñ alëth dhëñ ku ë ye yai looi paande akölaköl. ²⁰ Ku raan laanç cõl Ladhäro la guöp tëtöök juëc apei ë tõ thïn aya. Ku ë ye nyuc yön raan ajak thok, ²¹ bï lim awuthueei ë lööny piny. Ku jökk aake ye bën aya ku nyankë tëtöök yiic.

²² “Nawën ke laanç kënë thou, go atuuc Nhialic wëike tääu Abaram yøu nhial pan kõc path cï thou. Nawën ke mony ajak lök thou aya ku thiäk, ²³ ku tëeu wëike pan mac, ku rem thïn apei. Nawën njëer yenyin nhial ke tiñ Abaram tëmec, ku Ladhäro ke tõ yeyøu. ²⁴ Go dhiau ku lueel, ‘Wä Abaram liec ya, ku toc Ladhäro bï ciëen tök luët thok piu yiic, ku goot yaliëp bï liëmdië lier, rin yen arem apei ë tën!’

²⁵ “Go Abaram bëër, ‘Manhdië, tak lõn cï yïn käpath yök wääär piir yïn ku yök Ladhäro kärëc. Ku yeen awac puöü ëmën ku yïn arem apei. ²⁶ Ku dët aya, tëthuth meç yic apei atö kamkua bï ciëen raandan la lõjtui, ku cïn raandun bö tënë ya ë tën.’ ²⁷ Go mony ajak wën lueel, ‘Wä Abaram yïn alañj ba Ladhäro tuoac panda, ²⁸ tënë mith wä kadhiëc bï ke la wëët bïk ciï bö ë tën bï ke reem aya.’

²⁹ “Go Abaram lëk ye, ‘Mothith ku koc käk Nhialic tüj aa tø thïn, cöl ke aa piñ wëlken.’ ³⁰ Go mony ajak bën lueel, ‘Kënë acii ye lëu, Wä Abaram! Ku na jöt raan rot koc ci thou yiic ku le tënë ke, ka päl kärec yekë ke looi.’ ³¹ Go Abaram lueel, ‘Na cik wël Mothith ku wël koc käk Nhialic tüj piñ, ka ci wët raan ci thou ku ben pür piñ aya.’”

17

*Ba raandët thööc kërac yic
(Mt 18:6-7, 21-22; Mk 9:42)*

¹ Nayon akäl tök ke lueel Jethu tënë kocken ye buoëth, “Käk koc cöl aloi adumuööm aa röt dhiel looi akölaköl. Ku raan käkkä cöl aloi röt abi kërac apei yok. ² Ee nyuëen tënë ye diët ci ruöök yeth aleldit tet, ku pilk wiir bi mou, bi koc thiikä ci cöl aloi adumuööm. ³ Tiëtkë röt!

“Na loi menhkui adumuööm, ke nyieny, ku na dhuk yepuöu ciëen këreec ci looi, ke yi päl wët piny tënë ye. ⁴ Ku na looi kërac tënë yi arak dhorou akäl tök, ku biï tënë yi arak dhorou aya, ku thiëec yi ba wët päl piny, ke yi pël wët piny tënë ye.”

⁵ Nayon aköl dët ke lueel atuuc tënë Bëny Jethu, “Yok aa wic gamdit, lëk yo té bi yok ye yok thïn.” ⁶ Go Bëny bëér, “Na gamdun cëk kuur bi ciët manh nyaap, ka lëukë bæk tim düit tui yöök elä, ‘Nyuën rot bei piiny agut mei, ku lœr pith rot wiir!’ Ke wëtdun aloi rot.

⁷ “Na thööjku lön raan tök kamkun ala alony ci la pur, tëdë ke ci la biöök amël. Na le dhuk dom yic, ye lëk ye, ‘Loc bën ba bën mith?’ ⁸ Acii bi lëk ye këya! Tëdë aba lueel tënë ye, ‘Guir miëth tënë ya, ku tit

ba kaŋ müth ku dëk, na lä ciëën ke yin abi jäl müth ku dëkë.’⁹ Ku aloony aa cie leec t̄ looi kek luɔiden.
10 Athöj kek we aya, na luɔikë kë ca lëk we bæk looi, ka luɛlkë, ‘Yok aa loony ë path, ee luɔida yen acuk looi ku acin dët.’ ”

Atuet thiäär aci kony

11 Nawën la Jethu Jeruthalem, ke t̄ek kam Thamaria ku Galilia. **12** Nawën yeet gen thiin t̄ dhël yic ke räm kek atuet thiäär. Gokë kɔɔc t̄mec, **13** ku luelkë, “Jethu Bëny, liec yo.” **14** Nawën t̄ij ke ke lueel, “Lak ku nyuɔthkë röt koc käk Nhialic.”*

Tëwën ɻoot kek dhël yic, ke tuet jiël kegup. **15** Go raan tök dhuk t̄enë Jethu wën cï yen ye t̄ij ke tuet cï jäi yeguɔp, ku leec Nhialic apei röldit, **16** ku cuet rot piny Jethu nhom ku leec. Ku mony kënë è raan Thamaria. **17** Kënë aci Jethu c̄ol athiëc ku lueel, “Cie raan thiäär yen cï kony bi tuet jäi kegup? Koc kök kadhonjuan aako? **18** Yeñö yen raan wun dët yen dhuk bi Nhialic bën leec?” **19** Ku lëk ye, “Jot rot ku jäi. Gamdu aci piir.”

Bääny Nhialic

(Mt 24:23-38, 37-41)

20 Nayən akäl tök ke koc akut Parathï thiëc Jethu, “Bi bääny Nhialic yecök jooq nen?” Go Jethu bëer ku lueel, “Bääny Nhialic acie kënë na biï ke t̄ij koc nyin? **21** Ku acin raan lëu ye bi lueel, ‘Daaai t̄en, yen akin, tëdë ke lueel, yen akan.’ Rin bääny Nhialic atɔ wepuɔth.”

22 Ku lueel Jethu t̄enë kocken ye buɔoth, “Të bi wek ya, yən Manh Raan nhiaar diët ya cɔk rëer ke

* **17:14** Rin bi koc käk Nhialic ke t̄ij lön cï kek pial bïk aa rëer ke koc. (Leb 14:1-32)

we akäl tök abö. Ku yen acii bii rëer tën. ²³ Abi koc kök lëk we lön ci yen dhuk yen atö tën, ke duökkë gam, ku duökkë ya cok wic. ²⁴ Rin te dhuk Manh Raan, ka guo kë njic. Abäk tij cimën bir denj dhie yen nhial reet yic, ku tij lön ku lön. ²⁵ Ku yen abi kan gum apei, ku riëec akölë acii wëtdië bii gam. ²⁶ Të le Manh Raan bën, ke kë bii rot looi abi ciët kewäär loi rot wäär pii'r Noa. ²⁷ Ee ninkä koc aake rëer ke mit puöth, keye müth ku dëkkë ku loikë ruëi yet aköl le Noa riäi yic, ku bö aboor ku moukë ebën. ²⁸ Ku bëndië abi thöy aya kek kewäär loi rot wäär pii'r mony col Lot. Ee ninkä koc aake ye müth ku dëkkë, ku yoockë käj ku yoockë ke wei, ku purkë ku loikë yoot. ²⁹ Ku aköl wén jiël Lot Thodom, ke Nhialic col denj atueny ë mac ku nök koc ebën, ³⁰ yen abi ciët aköl bii Manh Raan dhuk.

³¹ “Të le akölë bën, ke raan rëer ayeer acii ben la yöt bii la guik kë muk. Ku raan tö dom yic aci dhuk baai aya. ³² Takkë kewäär ci rot looi tënë tij Lot.† ³³ Raan wic ye bii wëike kony aabi muör, ku na ye raan mär wëike ë riëncië ka bii wëike muk akölriëec ebën. ³⁴ Waköu ë ninkä koc karou aabii tö yoot ke nin. Raan tök kamken abi loc ku nyeei ku döñ raan tök. ³⁵ Këlä aya, diäär karou aabii luui ë tök luoiden baai, tiej tök abi yäth nhial ku nyiëen tiej tök piny. ³⁶ Ku abi rot looi këlä aya tënë koc lui dom yic. Raan dët abi yäth nhial ku nyiëen raan dët piny.”

17:26 Cäk 6:5-8 **17:27** Cäk 7:6-24 **17:29** Cäk 18:20-19:25

17:31 Mt 24:17-18; Mk 13:15-16 † **17:32** Tij Lot yon ci yenhom wel bii riäj Thodom tij, nawën ke yuom abi ciët njeh awai. (Cäk 19:26) **17:33** Mt 10:39; 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; Jn 12:25

37 Go kocken ye buoath thiëec, “Bëny, bï ke yäth tënën?” Go Jethu bëer, “Të rëer guöp kë cï thou thïn, aye cor yenhom mat thïn.”

18

Lëer ku bëny luök

1 Nayon aköl dët ke Jethu lëk kocken ye buoath kääj bï ke piööc bïk dhiel aa röök akölaköl ku cïk dhör. **2** Ku lueel, “Wätheer bëny luök ë tö thïn gen tök. Ku ècie riööc Nhialic ku ë dhäl koc gup èbën. **3** Ku tiñ lëer ë tö ë gen kënë aya. Ku ë ye lac bën tënë bëny, ku lëj bï luök yic tënë mony luk kek. **4-5** Go bëny wëtde cii kuëec nhom. Nawën le tak ke lueel, ‘Na cok alon cii yen ye riööc ë Nhialic, ku cä koc thek, ke rin ë tiñ kënë ya rääm nhom ë bak, aba tiñ ba dhiel luök yic, na cä loi këlä, ka bï ya cool ë bën ku cut yaguöp.’ ”

6 Ku jol Jethu lëk ke, “Piënkë të ye bëny kuc luk jiëem thïn. **7** Cii Nhialic lëu bï luk njec looi tënë kocken ci lœc, koc ye röök aköl ku wëer? Bï ke col ke mec tënë ye? **8** Alëk we, abi luk njec looi tënë ke. Ku na la dhuk, yen Manh Raan, ye koc kadë ba yök ke la gam pinyhom?”

Kääj raan akut Parathi ku raan ajuër kut

9 Ku lueel Jethu kääj kënë aya tënë koc röt yök ciët kek path kepëc, ku dhälkë raan èbën guöp. **10** “Koc karou aake ci la luan Nhialic bïk la röök, raan akut Parathi nhiam apei ku raan ë kut ajuër koc tuöör nyin. **11** Go mony nhiam akut Parathi bën ku këëc ku röök ë rot èlä, ‘Yin aleec Nhialic, yen acii thöj kek koc kök, koc käk koc kök tuöör nyin, koc ë luui kärec ë diäär koc kök kœr. Yin aleec rin yen acii

thöŋ kek raan ajuér kut kënë. **12** Yen ë thek ba cii mith, arak rou nün kadhorou yiic, ku yin aya juér tök thiäär yic käkkiën ya yön luoi yic ébën.’

13 “Ku raan ajuér kut aci bën ku këec témec ku cii yenyin ñeér nhial wén röök yen, ku gut yepuöu amääh bï nyuøøth lön ë yen käreç looi ku lueel, ‘Nhialic liec ya, yen ë raan la guöp adumuööm.’ ” **14** Ku jøl Jethu lëk ke, “Mony kënë, ku acie raan akut Parathi, aci dhuk baai ka adumuöömke cï päl piny tënë ye. Rin raan nhiam rot yäth tueñ abi dhuöök ciëen, ku raan lir puøu rot tööu ciëen abi yäth tueñ.”

*Jethu adac müth
(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)*

15 Kœc kök aake müth bëei tënë Jethu bï ke bën dœc. Go kœc Jethu buøøth ke läät. **16** Go Jethu müth caal yelööm ku lueel, “Calkë müth aa bö tënë ya, duøkkë ke pën. Rin raan wic ye bï la bääny Nhialic yic adhil gam cimën ë müth thiikä. **17** Alëk we, raan wic ye bï bääny Nhialic yön adhil wët Nhialic gam, cimën ye manh koor wët kœc ke dhiëth ye gam.”

*Raan ajak
(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)*

18 Go raandit kœc Itharel Jethu thiëec, “Raan piööc path, yenjo ba looi ba pîr akölriëec ébën yön?”

19 Go Jethu lëk ye, “Yenjo ye yin ya cœl raan path? Acin raan path, ee Nhialic ë rot.

20 “Ku na bëer wëtdu, ke yin aŋic käk ye löön Nhialic lueel,
‘Duk tiŋ raandä kör, duk raan näk,
duk cuëer, duk kuëen wët lueth.

Thek woor ku moor.' "

²⁴ Go Jethu tij ke ci pušu dak ku lueel, "Abi yic
riel tñë koc ajiëk bïk la bääny Nhialic yic. ²⁵ Alëk
we alanden, apuol yic bï thöröl bak with cök, tñ tñ
bï raan ajak la bääny Nhialic yic." ²⁶ Go koc awën
piñ ë wëlkä Jethu thiëc, "Na ye këya, yenja bï la pan
Nhialic?" ²⁷ Go Jethu bëer, "Käk ciñ raan ke lëu aaye
Nhialic looi."

²⁸ Go Pîter lueel, "Na yook, yok aaci käkkua nyääj wei ku buəthku yi!" ²⁹ Go Jethu lëk ke, "Wek alëk yic, raan nyieej panden wei, ku tiende ku wämäthakën ku koc ke dhiëth ye, ayi miëthke rin bääny Nhialic, ³⁰ abi käjuëc yök ë riëec kënë yic, ku pïr akölriëec ebën bi bën aköldä yic."

Jethu ajam ë Thuənde kën yic diäk

(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

³¹ Nawën ke Jethu cœl kocken ye buoøth kathiäär ku rou teden röt ku lëk ke, “Ëmën yok aa la Jeruthalem, tē bï kawäär cï koc käk Nhialic tüg göt rin Manh Raan kenhüüm la tieen thün. ³² Abï la thöñ koc cie koc Itharel bik bui ku lætkë, ku ɻuutkë nyin, ³³ ku abik that ku näkkë, ku na ye aköl ye nün diäk, ke yeen abï piir ku jøt rot ran yic.” ³⁴ Ku koc ye

buoøth aake këc käkkä deet yiic. Wëtde yic aci thiaan tënë ke, ku keek aaciï kën jieem Jethu kuc.

Jethu aci coor kony bi daai

³⁵ Nawën dötkë Jeriko, ke mony ci coor ë rëer dhël yøu ke lïm. ³⁶ Nawën piñ koc cath röt, ke thiëc, “Yenjö loi rot?” ³⁷ Go lëk ye lõn ë Jethu raan Nadharet yen atëk dhël yic. ³⁸ Go cööt, “Jethu, wën Debit liec ya.”

³⁹ Go koc ke tö tueñ läät ku lëkkë ye bi biet. Go ñot kiu apei, “Wën Debit kony ya.”

⁴⁰ Go Jethu kööc ku lëk koc bïk mony kënë thël tënë ye. Nawën ci yëet tëthiøk, ke thiëec Jethu, ⁴¹ “Yenjö wïc ba looi tënë yi?” Go bëer, “Bëny awiëc ba ben daai.” ⁴² Go Jethu lëk ye, “Daaië! Gamdu aci kony.” ⁴³ Go guo daai nyin yic, ku buoøth Jethu ke lec Nhialic. Nawën tij koc juëc ke tö thïn kë ci rot looi, ke lec Nhialic ëbën.

19

Jethu ku Dhäkeo

¹ Nawën ci Jethu yet Jeriko ku ber yic. ² Ke raan ajak col Dhäkeo ë tö thïn ke ye raandit kam koc ajuër kut, ³ ku yeen ë wïc bi Jethu tij ku ë ciek apei. Go ciëñ të tij yen Jethu rin koc aake juëc. ⁴ Go rin tueñ ku ler ñaap nhom, ñam biñ Jethu tëek yecök. ⁵ Nawën yëet Jethu ñam awën cök ke tij Dhäkeo nhial, go coel ku lueel, “Dhäkeo, loc ben piny, yaköl yen abi cool paandu.”

⁶ Go Dhäkeo ben piny ku lor Jethu ke ci puöu miët apei. ⁷ Nawën tij koc ke tö thïn ë kënë, ke la ñoomñoom ku luelkë, “Mony kënë aci la cool pan raan rac.” ⁸ Go Dhäkeo wëlken ciñ kuëec nhium ku

jöt rot ku lëk Bänyda, “Bëny, èmën thiin yen abä abëk è wëëukië yiëk koc ñöñ, ku na ca këñ raandä cam ruëeny, ka ba dhuk arak ñjuan.”

⁹ Go Jethu lëk Dhäkeo, “Yaköl, yün ku kacku wek aaci pîr akölriëec èbën yön, rin yün aya yin è manh Abaram, ¹⁰ rin Manh Raan aci bën bï koc ci määär wic, ku kony ke.”

Kääj aloony kathiäär

¹¹ Tëwën piij koc è wëlkä, ke Jethu thöth kääj rin èci thiök ke Jeruthalem. Ku è yekë tak lön bï bääny Nhialic rot guo la joo thän. ¹² Ku jo llueel, “Monytui, ke ye raan gól bëny, èci la wun dët mec apei bï la ruök bï ya bënyjaknhom. Ku jøl dhuk wuënden. ¹³ Ku wën këc yen guo jäl, ke col aluooonyke kathiäär, ku ye ñek gäm wëëu ku lëk ke, ‘Lökkë luui è wëëukä yet aköl bï yen dhuk.’ ¹⁴ Ku yeen è meen kocken meec, gokë koc tuoac yecök bïk la lueel, ‘Mony kënë acuk wic bï ya bënyjaknhom.’

¹⁵ “Cëk awën cii kacke ye wic ka ñot ci ya bënyjaknhom, ku dhuk ku cool aloonyken wäär ci gäm wëëu, bï bën ñic ye wëëu kadë ci raan tök ya juak wëëu wäär ci yiëk ye yiic. ¹⁶ Go alony tueñ bën ku lueel, ‘Bëny, wëëu wäär ca gäm ya, yen aci wëëu juëc tënë ke arak thiäär yön thän.’ ¹⁷ Go bëny lëk ye, ‘Aca ñiec looi, yin alony path, ku rin ci yin kälik ñiec muk apath, yin abi ya bëny geëth kathiäär.’ ¹⁸ Go alony ye kek rou bën ku lueel, ‘Bëny, yen aci wëëu juëc arak dhiëc yön tën wëëu wäär ca gäm ya.’ ¹⁹ Go bëny lëk alony kënë aya, ‘Yin abi ya bëny geëth kadhiëc.’

20 “Ku ben alony dët bën ku lueel, ‘Bëny, wëënkun wääär aa kik. Aake ca der yiic alanhthiiin ye koc kenÿin wuuny ku tääu ke. **21** Yen ya ci riööc yi, rin ye yin raan cie kedu puöl. Yin ë kë cie kedu lööm, ku yin ë tem rap këc ë puur.’ **22** Go bëny lëk ye, ‘Yin alony rac, dak rot. Wëlkon ca lueel kek aabi luök wei. Anjic lön ye yen kë cie kedië lööm, ku yen ë rap tem rap këc puur. **23** Yenjo këc yin wëëukië gäm koc njic luui wëëu rin na la dhuk akoldä ke yök ke ci keyiic juak?’ ”

24 “Ku yöök bëny koc wën käac thïn, ‘Nyaakë wëëu tënë ye ku gamkë ke tënë raan la wëëu juëc.’ **25** Gokë lëk ye, ‘Bëny yeen ala wëëu juëc apei.’ **26** Go bëny lëk ke, ‘Raan la käj abi gäm käjuëc kök, ku raan cïn käj, abi këthiin tö tënë ye nyaai aya. **27** Ku koc man yen kä, koc ciï yen wic ba ya bányden, bëëikë ke yanhom tën ku näkkë ke ya daai ë ke.’ ”

*Jethu aci la Jeruthalem ke ciëm yai
(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jn 12:12-19)*

28 Wën ci Jethu käkkä lueel, ke jiël bi la Jeruthalem ke wat atuööcke nhüüm. **29** Tëwën ci kek thiök ke Bethpeec ku Bethani, tëthiääk kek gon Olip, ke tooc koc ye buoøth karou tueñ **30** ku lëk ke, “Lak bëëi tö tueñ yiic. Të yeet wek, wek aabi manh akaja cïn raan ci kanj cath ye yök ke mac. Luonykë ku bëëikë tën. **31** Na le raan thiëc we, yenjo lony wek ye? Ke lëkkë ye, awic Bányda.” **32** Gokë la ku yökkë manh akaja ciit tëwën ci Jethu ke than thïn. **33** Tëwën lony kek manh akaja, ke lëk raan la akaja ke, “Yenjo lony wek manh akaja?” **34** Gokë bëër, “Awic Bányda.”

³⁵ Gokë manh akaja yäth tënë Jethu ku kumkë köu aläthken, ku nyuc Jethu yeköu. ³⁶ Tëwën lööny yen dhöl, ke koc juëc thieth aläthken dhël yic. ³⁷ Ku wën lœr yen piny gən Olip nhom, go kocken ye buoøth puöth miët ëbën, ku leckë Nhialic rin käjuëcdit jäy gõi cik tüj ku wekkë apei elä, ³⁸ “Bii Nhialic bënyñaknhom cï bën rin Bänyda dœc. Döör pan nhial ku lœc tënë Nhialic.”

³⁹ Go koc akut Parathî kæk ke tõ koc yiic lueel tënë Jethu, “Bëny cəl kockun yï buoøth aa bit.” ⁴⁰ Go Jethu bëer, “Alëk we, na cək kë biët, ka aleel ë röt, aa loi wuøou.”

⁴¹ Nawën lek Jeruthalem dööt, ke dhiau wën tüj yen geu nhom, ⁴² ku lueel, “Döör akölriëec ëbën éci we dööt koc Jeruthalem, ku wek aaci jai ë ye. Ku émën acäk bï ben tüj. ⁴³ Ala aköl bï koc aterdun bën ku golkë we abi ciën tøyör bakkë. ⁴⁴ Aabi we nök ëbën agut müth rëer ke we. Ku gen Jeruthalem abi thuör piny ëbën, abi ciën alel käac alel dët nhom, rin këc wek aköl cï Nhialic bën bï we kony ñic.”

Jethu aci la luanj Nhialic

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jn 2:13-22)

⁴⁵ Nawën lek yet Jeruthalem ke Jethu la luanj Nhialic. Ku cop koc käj yaac ayeer kal luanj Nhialic yic. ⁴⁶ Ku lëk ke, “Aci göt athör theer wël Nhialic yic lön cï Nhialic ye lueel elä, ‘Luanjdië aci looi bï ya tën ye koc ëbën röök thïn.’ Ku yeen acäk wel bï ya luanj cuër.”

⁴⁷ Ku jol a piööc luanj Nhialic akölaköl. Go koc kæk Nhialic ku koc gët lõöñ ku kocdít baai wic bïk nök. ⁴⁸ Ku acin dhël cik lëu bïk yön bï kek ye looi, rin ye

koc ëbën rëär yelööm ke piŋ wëlke, ku wickë bï ciën töj cik piŋ.

20

*Bäny Itharel aa riel Jethu yööŋ yic
(Mt 23:27; Mk 4:27-33)*

¹ Nayon akäl tök, tewen piööc Jethu koc ë Wët Puoth Yam luan Nhialic, ke bënydit käk Nhialic, ku koc gät lööŋ ku kocdit baai bö tënë ye. ² Ku thiéckë, “Ee yin, lëk yo ye riel njö tö yïguöp ye yin luui këlä? Ku yenja yik yi ë riel kënë?”

³ Go Jethu bëär tënë ke, “Wek aba thiëec aya, lëkkë ya, ⁴ riel ye Joon koc gäm lëkwëi yok tënë Nhialic aye rielde ë rot?” ⁵ Gokë kaŋ guëek yic kamken ë röt ku luelkë, “Na luelku ka yok tënë Nhialic, ka lueel elä, yenjö këc wek wëtde gam? ⁶ Ku na luelku ke rielde ë rot, ke yok aa näk, rin ci raan ëbën ye gam lön Joon ë ye raan käk Nhialic tiŋ.” ⁷ Gokë dhuɔk Jethu, “Yok aa kuc të yok yen rielde thïn.”

⁸ Go Jethu lëk ke, “Na ye këya, ke wek aacä lëk riel ye yen käkkä looi.”

*Jethu ajam ë waal bï rëec bäny nyuɔoth
(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)*

⁹ Ku ben Jethu jam ë waal tënë koc ku lueel, “Monytui ëci dom looi ku cum yic tiim ë luɔk, ku riöp yic koc kök. Ku keny wun dët, ku le pëi juëc nök wei. ¹⁰ Nawen le të ci tiim luɔk thööŋ, ke tooc aluɔnyde tënë koc wääär ci riöp dom yic bïk la gäm abäkke. Gokë alony däm ku thatkë ku copkë ciëen yecin. ¹¹ Go alony dët ben tooc, gokë ben däm ku

thatkë ku baŋkë apei. Ku toockë ciëen ke cïn kë cïk gäm ye. ¹² Go alony dët ye kek diäk bën tooc, gokë yiël têtök aya ku copkë wei. ¹³ Go wun dom lueel, ‘Yeŋjö ba looi? Ḷen abï manhdien nhiaar tooc, tëdë ka bïk la theek.’ ¹⁴ Nawën tij koc cï riöp dom yic manhde, ke luelkë, ‘Kënen è manh raan yen la dom, ku è yen abï kâj lök thon akoldä. Bäk näkku ku käkkä aabi döy ke yo.’ ¹⁵ Ku thelkë ayeer dom yic ku näkkë.” Ku jol Jethu ke thiëec, “Yeŋjö bï raan la dom looi tënë ke?” ¹⁶ “Abï bën ku nëk koc awën cï riöp dom yic, ku riöp dom yic koc kök.” Nawën piŋkë è wët kënen ke luelkë, “Diët cïi rot loi!”

¹⁷ Go Jethu ke döt apei ku thiëec ke, “Yeŋjö ye wët kënen cï gôt kälä theer teet yic,
‘Mën wäär yen cï atëët kuec, yen aci bën a mën ril.’”

¹⁸ Ku lëk Jethu ke, “Na deeny raan yecök mën ka duəny bï ruɔth. Ku na wïk raan nhom ka niɔen yic.”

*Jethu awïc bï wëëj wët ajuër
(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)*

¹⁹ Go koc piööc lööŋ ku bany kâk Nhialic wïc bïk Jethu ðom nyin yic, rin cï kek ye ɳic lön aa kek ke jiëem Jethu gup è waal. Ku keek aaci riööc koc awën tö thïn. ²⁰ Gokë koc kök riöp thook bïk röt looi ciët ke ye koc path tënë Jethu, bïk aa la thiëec bïk deep rin na le wët reec lueel, ke ðomkë ku yëthkë tënë banydit mac baai. ²¹ Ku bïk tënë Jethu ku thiëckë èlä, “Raan piööc, aŋicku lön wët ye lueel ku kë ye piööc ee yic. Yin acie dit raan ye kuëec nhom. Ku yin è koc piööc bïk kë wïc Nhialic looi dhël la cök.

22 Lëk yo, na ye täktäkdu buk ajuër dhiel aa gam, yok koc Itharel tënë bënyŋaknhom Cithër kua cuk bii gäm ye.”

23 Ku Jethu ëcii ruëenýden ɳic, ku bëer,
24 “Nyuöthkë ya wëeu, ku thiëec ke, ye nhom ɳa ku ye rin ɳa käkkä cii giëet ë wëëth këu?” Gokë bëer, “Aa käk Cithër bënyŋaknhom.”

25 Go Jethu lëk ke, “Na ɳieckë käya, gämkë Cithër bënyŋaknhom käde ku gämkë Nhalic käde.”

26 Ku acin wët rëec cii Jethu lueel koc nhüim lëu bii ya awuɔc bii kek ye däm. Ku wët cii lueel ëcii ke göi ku bitkë.

Nhalic abi koc cii thou cəl aa ben pür

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

27 Go koc kök akut Thaduthi. Akut cii yeen ye gam lön bii Nhalic koc cii thou ben cəl apir, bën tënë Jethu ku thiëckë elä, **28** “Raan piööc, Mothith aci lön göt elä tënë yo, ‘Na thou wämënh ë raan ku nyiëen tik piny ke cïn müth, ke wämënh koor ala yöt tik bi müth dhiëëth yön mënhë.’ **29** Na thööñku lön tö müth tik thïn kadhorou, ku thiëk wën dït, ku thou ke cïn müth. **30** Go wämënh buoth ye la yöt tik, ku thou aya ke cïn müth cii dhiëëth. **31** Ku looi rot käya tënë mënhë ye kek diäk. Ku käya tënë ke ebën kadhorou, aaci thou ke cïn müth cïk nyääñ piny. **32** Nawën ke tik thou aya. **33** Ku lek tueñ ku thiëckë, të le koc cii thou röt jät akoldä, bii ya tiñ ɳa, rin cii yen rëér ke ke ebën kadhorou?”

34 Go Jethu bëer, “Thiëñ ye koc röt thiaak ë kën pinynhom tën. **35** Ku koc path bii röt jät thou yic, koc ye pan Nhalic käden, aacie thiëek ku aacie ë

thiaak,³⁶ ku aacii bï bën thou rin aa thöj kek atuuc Nhialic. Ku aa mïth Nhialic rin cï kek röt jöt thou yic.³⁷ Ku Mothith guöp ë jam lön ye koc cï thou bën pïr, wäär gët yen të cï Nhialic rot nyuöth ye ë bun dëp yic, ku jiëem rin Bëny elä, ‘Ee Nhialic Abaram, ee Nhialic Ithäk ku ee Nhialic Jakop.’³⁸ Wëtde yic ë lön ye yen Nhialic ë koc pïr, ku acie Nhialic koc cï thou, rin koc ebën aa pïr tënë ye.”³⁹ Go koc piööc lööj ke käac thïn jam ku luelkë, “Aca njec dhuk nhom raan piööc.”⁴⁰ Ku thök jamden rin ë cïk wïc bïk bën thiëec.

*Jethu aci koc piööc lön yen raan ë tooc Nhialic
(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)*

⁴¹ Ku lueel Jethu tënë ke, “Yeñö ë ye lueel lön raan cï lœc ku dœc ya raan dhiënh Debit?⁴² Rin aye Debit guöp luel athör waak yic elä, ‘Acï Nhialic lueel tënë Bänydië, “Nyuc ë tën köjdiën cuëc,

⁴³ yet të bï yen koc atërdü dhuöök ciëen yïcök.”’

⁴⁴ “Ye këdë ye yen manh Debit, ku yeen aye Debit coöl, ‘Bänydië?’”

*Jethu alëk koc bïk röt tiit koc gät lööj Itharel
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)*

⁴⁵ Tëwën piñ koc ebën wëtde, ke Jethu wël yenhom kocken ye buoöth ku lueel,⁴⁶ “Tiëtkë röt ku duëkkë koc piööc lööj Itharel ye kiëët. Koc cath kek alëthken dit bär, röt teem yöñ yaoç yiic bï ke aa muöth athëëk. Ayekë nhiaar bïk nyuc tueñ thöc kocdit tën amat, ku yöñ path aköl yai.⁴⁷ Ku keek aa käk lëer tuöör nyin, ku röökkë apei bïk koc wëj lön puöth kek. Kockäaabï tém awuöc ril apei.”

21

*Ajuér lëér
(Mk 12:41-44)*

¹ Kaam wën ke Jethu cï nyuc të ye wëëu juaar thïn luaj Nhialic, ku döt koc wëëu cuat kën ajuér yic. Ke koc juëc ajiëek aake cï wëëu aa tääu thïn.

² Nawën ke tiŋ lëér aŋjäŋ bö ku cuet wëëu reen lik thïn aya. ³ Go Jethu lueel, “Wek alëk yic, lëér kënë aci Nhialic këden cï juaar nhiaar tënë koc kök ébën. ⁴ Rin aa cik juaar wëëuken juëc yiic, ku yen aŋjäŋ, aci kën bï yen pïr dhuəl thïn ébën.”

*Luaj Nhialic Jeruthalem abi thuɔr piny
(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)*

⁵ Tëwën jiël kek luaj Nhialic, ka atuuc kök jam të dhëej luaj Nhialic thïn ku aleel pëth cï ye buth, ku kädhëj cï gäm Nhialic bï ye door. Go Jethu bëer, ⁶ “Käkkith yakë tiŋ èmën, ala aköl bï ke thuɔr piny ébën, ka cin alel töŋ bï köjc alel dët nhom.”

*Aci Jethu lëk atuɔɔcke lön bï ke maan
(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)*

⁷ Go kë thiëec, “Raan piööc, ye nən bï kënë rot looi, ku yenjö bï ye nyuɔoth lön të bï kënë rot looi aci thiɔk?”

⁸ Go Jethu lëk ke, “Tiëerkë nhüüm ku duökkë röt cal aduɔŋ. Rin koc juëc aabi bën ë riëncië ku ye ñek lueel, ‘Ke yen raan cï lœc ku dœc, aköl bï yen bën akin.’ Duökkë ke buɔth. ⁹ Ku duökkë riöc aköldä të tiŋ wek tɔŋ, ku aliääp baai ke loi röt. Käkkä abi röt kan dhiel looi tueŋ, ku acie lön cii thök piny guɔ thiɔk.”

¹⁰ Ku ben Jethu lueel ëlä tënë ke, “Wuöt aabi kenhiüm tuɔɔm ku thërkë, ku bëei mëc bánydit abi thör kamken. ¹¹ Ayiëëkyiëëk piny dït juëc aabi röt

looi, ku tuaany ku cəndit apei aabii röt looi yon juëc yiic. Ku käréc kök aabii röt looi, ku kädit koc cəl ariöc aabii tiij nhial. ¹² Ku tuej bii käkkä röt looi, wek aabii gum apei, ku wek aabii yäth tēn amat ku mēc we. Ku wek aabii yäth luk yic bány nhüim è riëncië. ¹³ Ku è yen tēn bii wek koc èbën lëk Wët Puoth Yam thün. ¹⁴ Ku duökkë dieer tē bii wek röt kuony thün, ¹⁵ rin wek aba kony ba we cəl anjic wël puoth bæk lueel, käk ciij koc aterdun we bii jöony, tädé ke dhäl käkkun yaké lueel. ¹⁶ Wek aabii koc ke dhiëth we, ku wämäthakun, ku koc ruääi ke we ku mäthkun gaany. Ku koc kök kamkun aabii nök. ¹⁷ Ku raan èbën abi we maan è riëncië, ¹⁸ Ku wek aabii kony na cok a nhiëm töj nhom ka ciij bii määr. ¹⁹ Deet bii wek wepuoth deet abi we cəl apir.

*Jethu ajam wët riäy Jeruthalem
(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)*

²⁰ “Aköl tiij wek Jeruthalem ke ci apuruuk wuöt kök gool, ke njiecké lön tē bii ye rac aci bën. ²¹ Ke koc rëer Judia aa dhil rinj gat nhüim, ku koc rëer geeu Jeruthalem aa dhil jäi, ku koc tō bëei yiic ayeer aaciï la geeu. ²² Rin tēnë, kek aa nün bii koc tēm awuöc bii kë ci gôt athör theer wël Nhialic yic yenhom tieej. ²³ Diääär liec ku diääär muk müth kor aabii gum apeidit è nïnkä. Koc è wunë, aabii gum apei ku aabii Nhialic tēm awuöc. ²⁴ Koc kök aabii nök tøj yic, ku koc kök aabii dəm ku la ke mac wuöt kök yiic. Ku Jeruthalem abi wuöt kök dəm ku recké apei, ku macké yet aköl bii bäänyden thök.

*Aköl bii Manh Raan bën
(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)*

25 “Käk këc kaŋ tüj aabï röt looi tënë aköl ku pëei ku kuel. Ku koc wuöt pinynhom ébën aabï puöth jieth, ku riööckë atiaktiak dít loi rot wér yiic. **26** Ku koc aabï riööc apei rin käk loi röt pinynhom. Käk tö nhial ébën, aköl ku pëei ku kuel aabï röt yääk. **27** Ku Manh Raan abi tüj ke bö nhial pial yiic kek diik ku rieldit apei. **28** Të looi käkkä röt, ke we deet wepuöth ku rëärkë ë cök rin të bï we luök kärëc yiic acï yëët.”

29-30 Ku ben Jethu ke lëk käänj kënë, “Të tüj wek tim cüt ɳaap ayï tiim kök ke loi yïth yam, ka ɳieckë lön cï kër thiök. **31** Këya, na tiëŋkë käkkä ke loi röt, ke ɳieckë lön cï bääny Nhialic thiök. **32** Alëk we, wek aacïi bï määär të cök käkkä röt looi. **33** Nhial ku piny aabï liu, ku wëtdië acïi bï kaŋ määär.

Rëärkë we cï röt guïir

34 “Guierkë röt, ku rëärkë we tür nhüüm. Duökkë aköl bï ȳen bën cöl ayök we ke we këc röt guïir. Duökkë röt cöl ayök we pïr pïr rac, bæk aa rëér we cï wiët ë möu akölaköl, ku yakë rëér we ték käk pïr pinynhom. Aköl kënë abi la ciel wegup ke cäk njic, **35** cïmën län adhie wëi adëeëp. Ku kënë abi bën tënë kuat raan pïr pinynhom ébën. **36** Rëärkë we tit ku röökkë akölaköl bæk la riel bï wek kë bï rot looi göök, bæk kööc yanhom ȳen Manh Raan we cïi dieer.”

37 Ku jal Jethu ë nïnkä nök ke ye piööc luanj Nhialic, na bö thëi ke jiël bï la nin gõn Olip nhom. **38** Ku koc aake ye guëér luanj Nhialic rial bïk piööcde bën piñ.

22

Amat nök Jethu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Nawën la t   b   Yan Ayum c  n yic lu  u looi thi  k.
² Ke k  cdit k  k Nhialic ku k  c pi  oc l  o  j w  c dh  l path b   kek Jethu n  k, rin ri  oc kek ci  t la ali  m b   rot looi.

³ Ku raan t  k kam k  c ye bu  oth kathi  ar ku rou c  l Juda Ithkari  t,   c  i b  ny j  nrac la yepu  u. ⁴ Go la t  n   k  cdit k  k Nhialic ku b  ny apuruuk luanj Nhialic tiit, b   t   b   yen ke ku  ny th  n, b  k Jethu d  m la gu  ek yic. ⁵ Gok   pu  th mi  t w  n pi  j kek ye l  n b   yen ke kony, ku th  nk   l  n b   kek ye ri  p. ⁶ Go gam, ku w  c t  p  th b   yen Jethu d  m th  n ke c  n k  c   nic ye.

Jethu ac   mi  th th  i c  i guiir rën yai cam

(Mt 26:17-25; Mk 12:21; Jn 13:21-30)

⁷ Ak  l b   Yan Ayum c  n yic lu  u looi   c  i b  n, ak  l ye am  l n  k rin yai. ⁸ Go Jethu P  ter ku Joon tooc ku l  k ke, “Lak b  k mi  th yai la guiir t  n   yo.”

⁹ Gok   thiëec, “Ye t  nen w  c y  n yo buk mi  th yai la guiir th  n?”

¹⁰ Go Jethu b    r, “T   le wek geeu Jeruthalem, ke wek aabi r  m kek mony y  ec t  ony   pi  . Biaathk   pan le yen th  n. ¹¹ Ku l  kk   raan la baai, aye Raan pi  oc lueel, ‘Ye y  n nen b   y  n mi  th yai cam th  n yok k  cki  n ya bu  oth?’ ¹² Ku abi we nyu  th y  n nhial l    u yic c  i guiir yic. Guierkë mi  th   t  en.”

¹³ Gok   la ku y  kk   k  ri  ec   b  en c  t t  w  n c  i Jethu ye l  k ke th  n. Ku j  lk   mi  th yai guiir.

*Guirku röt apath buk guöp Bëny røm
(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Kor 11:23-25)*

¹⁴ Tëwën bï kek jäl müth ke Jethu nyuc tëde ku nyuc atuööcke aya, ¹⁵ ku lëk ke, “Aca wic apei ba miëth Yan Ayum cïn yic luou kënë cam kek we ku ba jäl gum. ¹⁶ Alëk we lön acä bï ben cam yet të bï wët tõ yeycin yön bääny Nhialic yic.”

¹⁷ Ku lööm adun cï thiäj muön abiëc, ku leec Nhialic ku lueel, “Lömkë kënë ku tekkë ë kamkun. ¹⁸ Alëk we lön yön acin muön abiëc dët ba ben dek yet aköl bï bääny Nhialic ben.”

¹⁹ Nawën ke lom ayup ku leec Nhialic, ku bëny yic ku gëm ke ku lueel, “Kënë ë guäpdie cï juuar riënkun. Yakë looi këlä bæk ya ya tak.” ²⁰ Nawën miëth cök ke ben adun la yic muön abiëc lööm aya ku lueel, “Kënë ë döör yam ke Nhialic cï thany ë riëmdië bï kuër ë riënkun.”

²¹ “Ku yen kïn, raan bï luom arëer tën, ku amüth kek ya! ²² Ku ë tëde, Manh Raan adhil thou cüt të cï Nhialic guiër ye. Ku raan bï luom abi gum apei!”

²³ Gokë röt thiëec tök, tök, yeja kamkua lëu bï ya yen loi kënë.

Atuuc aaci wët teer raan dit kamken

²⁴ Kaam wën aya ke koc ye buoøth teer wët lön nadë, “Yeja kamken yen bï ya raan dit apei.” ²⁵ Go Jethu lëk ke, “Pinynhom tën bany koc cie koc Itharel aa la riel tënë kocken meckë, ku koc mac baai aa röt cool, ‘Koc määth ke koc baai.’ ²⁶ Ku acie tëde tënë we, rin raandit kamkun adhil rot dhuök piny bï ciët raan koor. Ku raan tõ tuerj adhil rot dhuök

ciëen bï luui tënë koc kök.” ²⁷ Ku thiëec ke, “Yenja yen dït, ye raan ye luööi aye raan ë luui? Cie raan ye luööi? Ku yen kamkun yen acit raan ë luui.

²⁸ “Wek aaci kööc ke ya käril cä yön yiic, ²⁹ ku cït mënë ci Wä ya looi ba ya bëny, wek aba yiëk ë bääny kënë aya. ³⁰ Wek aabi mith ku dëkkë kek ya bäänydië yic, ku nyuööckë thöc nhüüm bæk luñ thän Itharel yic thiäär ku rou looi.”

*Jethu aci kë bï Pïter ye jai lueel
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jn 13:36-38)*

³¹ Ku ben Jethu lueel, “Thaimon, Thaimon piñ wëtdiënë, bëny jakrec aci thiëc bï gäm riel bï we them ebën, bï koc path tek thook tënë koc rec, cimën dhie ye rap kööm bï miël tek thok rap yiic. ³² Ku yen aci rõök riënkü yin Thaimon bï gamdu dhiel riel. Ku na ca jal dhuk tënë ya, ke yi kony wämäthakui kök.”

³³ Go Pïter bëer, “Bëny acin kë bï gäl bï ya ciï meç kek yi, ku thuou kek yi aya.”

³⁴ Go Jethu lueel tënë ye, “Alëk yi Pïter, nhiäk bëëk piny ke thon ajïth këc kiu, yin abä jai arak diäk lön kuc yin ya.”

³⁵ Nawën ke Jethu thiëc kocken ye buoëth, “Të tooc yen we bæk Wët Puuth Yam la lëk koc, ku wek aacïn wëëu ku jøkgø la keny ayi war, yakë yön lön le yen kë liu tënë we?” Gokë bëer, “Acin këdäj.”

³⁶ Go Jethu lueel, “Emën, na la raan wëëu ke muk ke, ku muk jøkgø aya. Ku na yin acin pal, ke yi yøac alëth abëk wei ku yøc. ³⁷ Luɔikë ë kënë rin aye wël

22:26 Mt 23:11; Mk 9:35 **22:27** Jn 13:12-15 **22:30** Mt 19:28

22:35 Mt 10:9-10; Mk 6:8-9; Lk 9:3; 10:4

cii göt theer ë rienkië lueel, lön ye yen raan tök kam koc kärec looi. Ku wët kënë abi yenhom tieenj emen."

³⁸ Go koc ye buoøth lueel, "Bëny, paal karou aa kik." Go bëer, "Aa juëc."

Jethu aröök ke njic lön bi ye nök

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹ Nawën ke Jethu jiël ku ruëc kocken ye buoøth, kuler gën Olip nhom cimënden yen ye looi akölaköl.

⁴⁰ Nawën lek yet teden adhie, ke lëk ke, "Röökkë Nhialic bii we cii them jakrec."

⁴¹ Ku nyiëejke piny ku le tuej tëthin-nyëat, ku gut yenhioł piny ku röök, ⁴² ku lueel, "Wä, na lëu rot ke këreec tit ya aciï bö. Ku acie wëtdië ë wëtdu."

⁴³ Go atuny nhial rot nyuöth ye ku deet puöu, ⁴⁴ rin ë dhiau apei yepuöu. Ku ben röök apei abi tuc kuër yeguöp cimën riem.

⁴⁵ Ku jöt rot tewen röök yen thïn ku dhuk tënë koc ye buoøth, ku yön ke ke nin rin ci riääk ë puöu ke col agök. ⁴⁶ Go lueel tënë ke, "Yenjö niin wek? Jatkë röt ku röökkë bii we cii them jakrec."

Jethu aci dom

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jn 18:3-11)

⁴⁷ Jethu ë njot jam tewen bii koc juëc ke wet Juda nhüim, raan tök kam koc ye buoøth kathiäär ku rou. Ku ler tënë Jethu ku muööth ke ciim. ⁴⁸ Go Jethu lueel, "Juda ca ya ciim ba Manh Raan nyuöth koc dom ye?"

⁴⁹ Nawën tüj koc ye buoøth ke rëer kek ye kë bii rot looi, ke luelkë, "Bëny, cuk thär? Yok aa muk paalkua." ⁵⁰ Go raan tök kamken palde miëet bei, ku tök alony lui pan raandit käk Nhialic ku teem

yinyden cuëc wei. ⁵¹ Go Jethu lueel, “Acie käya.” Ku goot mony awën yic tewen cï tök pal, ku kony bï dem.

⁵² Ku jol Jethu jam tënë raandit käk Nhialic ku bany apuruuk luaj Nhialic tiit, ku kocdit baai cï bän bik ye däm, ku lueel, “Cäk bën we muk paal ku atuel ciët ya ye raan koc rum? ⁵³ Yen ë rëer kek we luaj Nhialic akölaköl, ku akëckë kañ them bæk ya däm. Ku emen wek aaci puölbäk kë tö wepuöth looi. Ku tënë joñrac abi la riël bï këreec wic looi.”

Piter ajei Jethu

(Mt 26:57-58, 69-75; Mk 14:53-54, 66-72; Jn 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Gokë Jethu däm ku yëthkë pan raandit käk Nhialic. Ku Piter ë biöth ke mec koc cök ciéen. ⁵⁵ Ku apuruuk aake cï many yöckë took kal yic. Go Piter rot mät ke ku nyuuc bï yöc. ⁵⁶ Nawën tij nyan lui pan bëny Piter ke nyuc mac läjim, ke döt apei ku lueel, “Mony kënë ë ye rëer kek Jethu aya.”

⁵⁷ Go Piter jai ku lueel, “Mony kënë acä cök nyc yin nyenë!” ⁵⁸ Ku kaam thiin awën ke mony dët tij Piter ku lueel, “Yin ë raanden aya.” Go Piter bëer, “Acie yen mäthdië.”

⁵⁹ Ku kaam awën, ke wët yen raan Jethu, ben mony dët muöök yeguöp apei ku lueel, “Acin diu lön ye mony kënë rëer kek Jethu, rin ë raan Galilia.”

⁶⁰ Go Piter bëer! “Mäthdië, kë ye lueel acä cak deet yic.” Ku kaam wën nöt jieem yen ke thon ajith kiu. ⁶¹ Go Jethu yenhom wel ku döt Piter. Go Piter kewäär cï Bëny Jethu lëk ye ëlä, “Tueñ ke thon ajith

këc kiu ya aköl, aba lueel arak diäk lön kuc yin ya.”

⁶² Ku ler ayeer ke cï guöp yär ku dhiëeu apei.

Jethu aci bui ku that

(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

⁶³ Tën awën ke koc ke tit Jethu, ee yekë bui ku thatkë, ⁶⁴ ku derkë nyin ku guutkë kecin ku yöökkë, “Mëekë! Yeja yi gut?” ⁶⁵ Ku lueelkë kärec apei yeguöp.

Jethu aci yäth luñ bany Itharelyic

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jn 18:19-24)

⁶⁶ Nawën bak piny, ke kocdit Itharel ku kocdit käk Nhialic, ku koc piööc lööj mat kenhiüm. Ku bii Jethu luönden yic. ⁶⁷ Ku lëkkë ye, “Na ye Raan cï lœc ku dœc, ke lëk yo.” Go Jethu bëer, “Na lëk we ke wek aaci wëtdië bï gam, ⁶⁸ ku na thiëec we, ka cäk bï bëer. ⁶⁹ Ku emen ler tuej, Manh Raan abi nyuc løj cuëc Nhialic Madhøl.”

⁷⁰ Gokë rek yic ebën, “Na ye käya, ye Wën Nhialic?” Go Jethu bëer, “Ee yen, cït të cäk luël ye.”

⁷¹ Gokë lueel, “Acin dët wicku koc kök bï bën jam käk cï looi. Yok aaci wël cï lueel è thuonje piñ.”

23

Koc Itharel aaci Jethu gaany tënë Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Jn 18:28-38)

¹ Go koc luk röt jöt ebën ku yëthkë Jethu Pilato nhom raan Roma. ² Ku gœnykë ku luelkë, “Yok aaci mony kënë yök ke rec kackua nhium, ke ye lëk ke bïk ajuer cïi ye tääu piny tënë bënyjaknhom Roma. Ku aye lueel aya lön ye yen Raan cï lœc ku dœc, bënyjaknhom.”

3 Go Pilato thiëec, “Ye yin bënyñaknhom koc Itharel?” Go Jethu bëer, “Ee ya, cít tē ca luël ye.”

4 Go Pilato yenhom wél kocdit kák Nhialic ku thän awën ku lueel, “Acin awuöc ca yok ee raan kënë guöp.” **5** Gokë ñot ke jam apei ku luelkë, “Tëden yen koc piööc thïn ajök aliääp Judia yic ebën. Aci jœk Galilia ku yen kin cí bën Jeruthalem emën.”

Jethu aci yäth Antipäth Yërot nhom

6 Nawën piñ Pilato é wëlkä ke thiëec lön yen raan Galilia. **7** Nawën le ñic lön ye Jethu raan wun mëc Antipäth Yërot, ku yeen é rëer Jeruthalem é ninkä, ke col Jethu aÿth yenhom. **8** Go Antipäth Yërot puöu miët wën tij yen Jethu, rin ecii käjuëc piñ é riëanke. Ku ecii Yërot wic apei bi Jethu tij, ku ñööth aya bi kák ye Jethu ke looi tij. **9** Go Jethu jal thiëec wél juëc, go Jethu biët kecïn wët töj dhuk nhom. **10** Go kocdit kák Nhialic ku koc piööc lööj röt cuot tuej, ku lueelkë wél rec apei Jethu guöp. **11** Go Antipäth Yërot kek apuruöökke Jethu bui ku lëetkë. Ku rukkë alanh dhëj apei cít alanh bëny yeköu, ku toockë ciëen tënë Pilato. **12** Ku jøl Antipäth Yërot kek Pilato, wäär man röt jal määth akölë.

Jethu aci tem thou

(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jn 18:39-19:16)

13 Go Pilato kocdit kák Nhialic ku kocdit baai, ku koc kök caol ebën, **14** ku lëk ke, “Wek aaci mony kënë bëëi yanhom, ku luelkë lön é yen raan rec koc nhüüm bik aliääp looi. Ku emën yen aci wët wic yic weniüüm, ku akëc yok ke la guöp awuöc cök alon ci wek ye gaany käjuëc apei. **15** Na cök a Antipäth Yërot ka këc yok ke la guöp awuöc, yen ale yen ye col adhuk yanhom. Acin awuöc ci mony kënë looi

lëu bï ye nök. ¹⁶ Aba cõl athat ku luony.” ¹⁷ Ruöön
ëbën aköl Yan Ayum cïn yic luou, Pilato ë raan tök
kam koc cï mac lony të wïc koc baai ye bï lony.
¹⁸ Go thän awën tö thïn wuoou looi, “Näk! Ku lony
Barabath tënë yo.” ¹⁹ Barabath écï mac rin aliäm cï
rot looi geeu, ku rin cï yen raan nök.

²⁰ Ë wïc Pilato bï Jethu lony, ku ben jam tënë ke.
²¹ Gokë bën kiu apei, “Apiëet tim cï riüu köu.”

²² Go Pilato bën jam tënë ke, kënë yen yic diäk
ku lueel, “Yenjö? Ye awäc njö cï looi? Acïn awuöc
ca yön ke cï looi lëu bï ye nök! Aba cõl athat ku cal
ajiel.” ²³ Gokë njot ke kiu apei röldit, lön dhil Jethu
piäät tim cï riüu köu. Ku këden wën yekë lueel acï
yenhom bën guöt.

²⁴ Go Pilato wëtden gam ku tém Jethu awuöc wën
wïckë. ²⁵ Ku lony Barabath, raan wäär cï mac rin
aliääp, ku rin cï yen raan nök. Ku yïk ke Jethu bïk
la luɔɔi tëden wickë kepuöth.

Jethu acï piäät tim cï riüu köu
(Mt 22:32-44; Mk 15:21-32; Jn 19:17-27)

²⁶ Gokë Jethu kuaath ayeer. Ku wën kueeth kek
ye, ke mony cõl Thaimon raan pan Thirene bö baai,
nawën cï tim cï riüu Jethu göök, gokë dõm ku cõlkë
aket tim ke buoøth Jethu cök. ²⁷ Ku buoøth koc juëc
apei ku diäär dhiau riënk aya. ²⁸ Go Jethu yenhom
wël ke ku lueel, “Diäär Jeruthalem, duökkë dhiau
ë riënkië, dhiaaukë ë riënkun ku rin miëthkun.
²⁹ Rin nïn bï ye lueel élä aacï thiök, ‘Diäär mit gup
aa diäär këc müth kañ thuëët!’ ³⁰ Ku ë yen tën bï ye
aa lueel aya élä, ‘Añueëen buk ciët koc cï thou,
koc cï wiëk nhïïm, koc cï kë cï wiëk kenhïïm kuõm

piny.' ³¹ Na ye këcít kënë rot looi ke tim töc, ke yenjö yakë tak ke bï rot looi të le yen riel."*

³² Ku kuath apuruuk koc karou aya, koc la gup awuöcdit tet bïk ke la nök kek Jethu. ³³ Nawën lek të col Ithkal dööt, ke piëet Jethu tim cï riïu kou ku koc awën karou, raan tök lõj cuëc ku raan dët lõj cam.† ³⁴ Go Jethu lueel, "Wä, päl piny tënë ke, keek aa kuc kë loikë."

Ku cuet apuruuk gek bïk alëth Jethu tek kamken. ³⁵ Ku jøl koc juëc kööc ë tëen ke daai ye. Ku tën awën ë ye kocdit Itharel bui ku luelkë, "Ee koc kök kony, col akony rot të ye yen Raan cï Nhialic lõc ku dœc."

³⁶ Ku bui apuruuk aya. Ku bïk tënë ye ku gëmkë muöñ abiëc cï wac, ³⁷ ku luelkë, "Na ye bëny koc Itharel ke yï kony rot." ³⁸ Ku piëëtkë tim cï ye göt thïn këlä nhial tim Jethu nhom, "KËNË Ë BËNYNAKNHOM ITHAREL."

³⁹ Go raan tök kam koc awën cï piäät kek ye lat ku lueel, "Cii ye Raan cï Nhialic lõc ku dœc? Kony rot ku kony yo aya." ⁴⁰ Go raan dëëtë puöu riääk ku nyieeny, "Cii ye cak riööc Nhialic agut té thou yïn aya? Yok aaci tém thou cimënde. ⁴¹ Ku awäcda adhilku jøt rin yok aa col kë cuk looi, ku mony kënë acin këreec cï looi." ⁴² Ku lueel tënë Jethu, "Tak ya të yeet yïn Bäänydu yic." ⁴³ Go Jethu lëk ye, "Yïn alëk yic, yaköl yïn abï rëer kek ya pan Nhialic."

23:30 Yoth 10:8; Ny 6:16 * **23:31** Wëtde yic ee duër a këlä, "Na ye kë cït kënë rot looi tënë raan cïn awuöc cï looi, ke ye tak yenjö bï rot looi tënë raan la guöp awuöc." † **23:33** Tën kënë ee ye coal këlä rin thiëek yen kek gondit la gueñ-ñeñ cït apen nhom raan. **23:34**

Wk 22:18 **23:35** Wk 22:7 **23:36** Wk 69:21

*Jethu aci thou ayic
(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Jn 19:28-30)*

44 Nawën tēcít aköl ciel yic ke muɔɔth loi rot pan awën, ku cii aköl ruel yet tääj aköl. **45** Ku tewen ka alanh ye gëej bï luan Nhialic tek yic aløj thïn reet yic rou. **46** Ku cöt Jethu röldit ku lueel, “Wä, wëikië aaca than yiçin.” Aci wëlkä lueel ku thou.

47 Nawën tij bany apuruuk kë ci rot looi, ke lec Nhialic ku lueel, “Mony kënë ë ye raan path alanden.” **48** Nawën tij koc ke ci kenhüim kut tëen bïk daai kë ci rot looi, gokë dhuk baai ke gut kepuöth. **49** Koc ke njiec kek Jethu ebën, agut diäär ke buoth ye wäär jiël yen Galilia, aake daai ë käkkä ebën.

*Jethu aci thiök
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jn 19:38-42)*

50-51 Mony col Jothepe ë tö thïn. Ku yeen ë raan gen Arimatheo, pan Judia. Jothepe ë ye raan path la cök, ku yeen ë njöth bën bääny Nhialic. Ku yeen ë ye raan akut luk koc Itharel.

52 Nawën le tij lon ci Jethu thou, ke la tënë Pilato ku thiëec guöp Jethu. **53** Ku biï piny tim köu ku der alath, ku tœu ran ci wec kuur yic, ran cïn raan ci kan thiök thïn. **54** Ee ya aköl nïn dhiëc, aköl ye koc röt guiir rin aköl cii koc ye luui, ee bi guo bën.

55 Nawën ci guöp Jethu bëei piny tim köu, ke diäär wäär bö kek Jethu Galilia, buoth Jothepe ku tijkë të ci guöp Jethu tääu thïn ran yic, **56** ku dhukkë baai ku lek miök njir guiir bi kek guöp Jethu bën tac. Nawën

aköl ciï koc ye luui, ke ke lön cït të ye lön Mothith luël ye.

24

*Jethu acï rot jöt ranj yic
(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jn 20:1-10)*

¹ Nayñon nhiäk rial aköl Nhialic, ke diäär la ranj nhom kek miök ñjr cïk guir. ² Ku yökkë alel cï ranj kum nhom ke cï laar wei. ³ Nawën lek ranj yic ke ciï guöp Jethu yok thïn. ⁴ Tëwën këec kek ke cï gäi, ke rõör karou cen alëth yer apei cï la toptop bö, ku këeckë keljöm. ⁵ Go diäär riöjc ku gutkë kenhüim piny. Go rõör wën lueel tñené ke, “Yenjö ye wek raan pür bën wïc tñen koc cï thou? ⁶ Acïi tö tñené, acï rot jöt. Takkë kewäär cï lëk we elä wäär ñoot yen Galilia, ⁷ lñ Manh Raan abi thön koc rec bïk piäät tim cï rïüu kþu, ku abi bën pür aköl ye nñn diäk.” ⁸ Go diäär wël wäär cï Jethu lëk ke tak.

⁹⁻¹⁰ Maria Magdalena, ku Joanan, ku Maria man Jemith ku diäär kök, kek aake cï la ranj nhom. Nawën dhukkë ke la koc Jethu buøth kathiäär ku tök ku atuuc kök, lëk ke cï rot looi. ¹¹ Go atuuc tak lñen ë yen wët lueth, ku cïk gam. ¹² Go Piter rot jöt ku riñ ranj nhom bï la tñj. Nawën guñ yekþu piny ku tñj ranj yic, ke tñj alëth wäär cï guöp Jethu der kepëc. Go dhuk baai ke cï gäi aya kë cï rot looi.

*Jethu acï rot nyuøth kocken ye buøth karou
(Mk 16:12-13)*

¹³ Ya aköl töj awën, ke koc Jethu buøth karou jöt röt bïk la pan col Emauth, ku ë mec kek Jeruthalem

23:56 B.bei 20:10; L.rou 5:14 **24:7** Mt 16:21; 17:22-23; 20:18-19;
Mk 8:31; 10:33-34; Lk 9:22; 18:31-33

t  c t kilom ter thi  r ku t k. ¹⁴ T w n ci th kek ke jam ku takk  k k c  r t looi, ¹⁵ ke Jethu b  ku ci th ke kuany key th. ¹⁶ Ku m r k d j kep th b k c i njic. ¹⁷ Go Jethu ke thi  c, "Yen  bak  lueel t th er aw n ci th wek?" Gok  k j c ku d tk  piny ke c  keny n wel. ¹⁸ Go raan t k kamken c l Kli path w tde b  r, "Adhil a y n raan t j r  r Jeruthalem kuc k k c  r t looi th n ye n nk  yiic."

¹⁹ Go Jethu thi c, "Ye k nj ?" Gok  b  r, "Aa k k c  r t looi t n  mony c l Jethu, raan Nadharet. K k c  looi ku w l c  lueel aye nyu oth l n ye yen raan ril k k Nhialic t j. Ku ac  Nhialic ku k c  b n gam l n ril yen k ri  c  b n yic ye lueel ku looi. ²⁰ Ac  k ckuan dit k k Nhialic ku k c pi  c l  j d m ku g mk  b ny mac baai b  t m thou, ku pi  tk  tim c  r  u k u. ²¹ Ku   yeku n j  th l n ye yen raan b  k c Itharel wa r k rc  yiic. Ku   n n kadi k  m n t n looi k kk  r t. ²²⁻²³ Di  r k k aku tda yic, aake c  r  el ra  nhom w n anhi k, ku lek dhuk ke w t c  yook b n c l ag i l n liu  gu pde ra  yic. Ku l n c  kek atuu c Nhialic cie l k ke l n pi  r Jethu t j. ²⁴ Go k c k k kamkua ri j b k la t j. Ku y kk  ayic l n liu  gu p Jethu ra  yic, c t t  c  di  r ye lu el th n."

²⁵ Go Jethu l k ke, "Wek aa k c c n k e n j ck ! Wek aacie k k c  k c k k Nhialic t j l k we ye lac gam! ²⁶ K c k c k k Nhialic lueel w  r, l n b  Raan c  l c ku d c k ju ck  ka  guum b  jal la B  nyde yic." ²⁷ Ku tët Jethu ke k k c  lueel riënke w l th er Nhialic yiic, j  k ath r Mothith agut k k c  k c k k Nhialic t j g t.

²⁸ Naw n c k thi  k kek pan aw n le kek th n, ke Jethu loi rot ke c t raan b r t u . ²⁹ Gok  p  n ku

luelkë, "Rëér ke yo, aköl aci cuol." Go la baai ke ke.
30 Tëwën cï kek nyuc bïk mïth, ke Jethu lõm ayup
 ku dœc ku bëny yic, ku gëm ke. **31** Nyin yic tëwën
 ke ñickë ku mër bïk cïi ben tüj. **32** Gokë röt thiëec ë
 röt, "Yo këc puõth ayum tëwën jieem yen kek yo, ku
 teet wël cï gët theer tënë yo."

33 Ku jotkë röt nyin yic ku dhukkë Jeruthalem.
 Ku yökkë koc Jethu buøth kathiäär ku tök ku koc
 kök ke cï kenhüüm mat, ku lëkkë ke, **34** "Bëny aci rot
 jot ayic, ka cï rot nyuõth Piter." **35** Ku jol koc wën bë
 Emauth karou kë cï rot looi dhël yic teet, të cï kek
 bëny ñiec thïn wën bëny yen ayup yic.

Jethu aci rot nyuõth atuõäcke
(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jn 20:19-20; Luoi 1:6-8)

36 Wën ñot jieem kek, ke Bëny bë ku këec kamken
 ku lueel, "Bi döör arëér ke we."

37 Gokë pëk wei ku riõöckë ëbën ku takkë lõn yen
 atiëp yen yekë tüj. **38** Goke thiëec, "Yenjö riõöc wek?
 Yenjö ye wek diu lõn cïi yen ye ya? **39** Tiënkë yacín!
 Ku tiënkë yacök, ee yen ayic. Gatkë ya, ku abäk tüj
 rin atiëp acie la adiõõñ ku yom cïmën ye wek ke tüj
 kek ya." **40** Ku wën lueel yen këné, ke nyuth yecin
 ku yecök ke. **41** Ku ñot cïk gam, rin miët düüt cï kek
 puõth miët ku gäi düüt cï kek gäi. Go Jethu ke thiëec,
 "Le miëth camkë tõ thïn?" **42** Gokë gäm rëc cï tuak
43 ku cuet ke dëei kek ëbën.

44 Ku jol lëk ke, "Käkkä gup aa käk ca lëk we wääär
 ñot reér yen ke we, lõn bi kériëec ëbën cï gët Löj
 Mothith yic, ku athör koc käk Nhialic tüj ku diët
 Nhialic yic aya ë riënkië, aa dhil röt tieej teden."
45 Ku kony ke bïk wël theer Nhialic deet yiic, **46** ku

lëk ke, “Ayakë tñj të cï ye gät thün lön Raan cï lœc ku dœc, ë bï gum ku jöt rot ranj yic aköl ye nün diäk. ⁴⁷ Ku acï wël cï gôt lueel aya lön dhil kœc pinyinhom ëbën, jœk Jeruthalem lëk bïk kepuöth wël Nhialic, bï käracken päl piny. ⁴⁸ Wek aacï käkkä tñj ke cï kenhüüm tieenj. ⁴⁹ Ku wek abi tuöc Wëi Nhialic wääär cï Wä lueel. Rëérkë geeu yet aköl bï riel nhial kënë bën tënë we.”

*Jethu acï yäth pan Nhialic
(Mt 16:19-20; Luɔi 1:9-11)*

⁵⁰ Nawën ke Jethu jiël ke ke ku lek Bethanï. Ku jöt yecin nhial ku dœc ke. ⁵¹ Tëwën dœc yen ke, ke jiël tënë ke ku jöt ë nhial. ⁵² Gokë door ku dhukkë Jeruthalem ke cï puöth miët. ⁵³ Ku keek aake ye lac rëér Luanj Nhialic ke lec Nhialic.

Lëk yam

New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka, Southwestern)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dinka, Southwestern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dinka, Southwestern

dik

Sudan

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dinka, Southwestern

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

xcviii

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

d94b9d26-33ff-5c4e-819f-5bfe86ac9e55